

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ετεροδικία των Κρατών και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Η Σύμβαση για την ετεροδικία των κρατών υπογράφηκε στη Βασιλεία την 16.5.1972 υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης προκειμένου να περιορισθούν οι περιπτώσεις στις οποίες είναι δυνατή η επίκληση της ετεροδικίας και υιοθετηθούν κοινοί κανόνες σχετικά με αυτή. Έχει υπογραφεί από 9 Κράτη - Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και έχει κυρωθεί από 8 από αυτά. Η Σύμβαση αποτελείται από έξι Κεφάλαια και 41 άρθρα, ένα Παράρτημα και ακολουθείται από ένα Πρόσθετο Πρωτόκολλο, που υπογράφηκε την ίδια ημέρα αποτελούμενο από πέντε Μέρη και 14 άρθρα.

Ειδικότερα με τη Σύμβαση που υποβάλλεται για κύρωση με αυτό το σχέδιο νόμου προβλέπονται τα ακόλουθα:

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία όταν ασκεί αγωγή ή παρεμβαίνει σε δίκη ενώπιον δικαστηρίων ξένου κράτους. Επίσης το Κράτος αυτό δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία σε περίπτωση ασκήσεως ανταγωγής από τον αντίδικο του Κράτους αυτού (υπό τους όρους της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού) ή σε περίπτωση ασκήσεως ανταγωγής από το ίδιο το Κράτος όχι μόνο ως προς το αίτημα της ανταγωγής, αλλά και ως προς εκείνο της κύριας αγωγής (άρθρο 1).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος στη Σύμβαση δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία σε περίπτωση που υπάγεται στη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Κράτους δυνάμει διεθνούς συμφωνίας, ρητής διατάξεως σε γραπτή σύμβαση ή ρητής συναινέσεως η οποία δόθηκε μετά την έγερση της διαφοράς (άρθρο 2).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος στη Σύμβαση δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία εφόσον έχει προβεί σε διαδικαστικές πράξεις που αφορούν στην ουσία της υπόθεσης, εκτός αν πείσει το δικαστήριο ότι δεν είχε ούτε θα μπορούσε να έχει γνώση εκείνων των πραγματικών περιστατικών, στα οποία θα μπορούσε να θεμελιωθεί η επίκληση της ετεροδικίας, παρά μόνο αφού προχωρούσε η συζήτηση στην ουσία της υπόθεσης. Όμως η εμφάνιση σε δικαστήριο δεν σημαίνει δίχως άλλο και παραίτηση από την ετεροδικία (άρθρο 3).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία σε περίπτωση συμβατικής υποχρέωσης όπου τόπος εκτέλεσης της σύμβασης είναι το έδαφος του Κράτους του forum (εκτός από συμβάσεις μεταξύ κρατών ή άλλης γραπτής συμφωνίας ή συμφωνίας που διέπεται από το διοικητικό δίκαιο του Κράτους) (άρθρο 4). Επίσης ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία σε δίκη Κράτους που αφορά σύμβαση εργασίας όταν ο τόπος παροχής είναι το έδαφος του Κράτους του forum. Αντίθετα έχει ετεροδικία στις περιπτώσεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού (όταν δηλαδή το φυσικό πρόσωπο είναι υπήκοος του Συμβαλλόμενου Κράτους ή το πρόσωπο αυτό δεν είναι υπήκοος ή δεν έχει συνήθη διαμονή στο Κράτος αυτό ή υπάρχει άλλη ρύθμιση στη σύμβαση εργασίας) (άρθρο 5).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί επίσης να επικαλεσθεί ετεροδικία σε διαφορές που προκύπτουν από τη συμμετοχή του σε εταιρεία, σωματείο ή νομικό πρό-

σωπο που έχει την έδρα του ή τον τόπο των εργασιών του στο έδαφος του Κράτους του forum. Η διαφορά αυτή αφορά το Κράτος αυτό αφ' ενός και το νομικό πρόσωπο ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο που συμμετέχει σε αυτό. (άρθρο 6). Επίσης δεν μπορεί να επικαλεσθεί την ετεροδικία σε περίπτωση που διατηρεί γραφείο ή πρακτορείο και ασκεί με αυτό όπως ένας ιδιώτης, βιομηχανική, εμπορική ή οικονομική δραστηριότητα (άρθρο 7). Το ίδιο ισχύει και για διαφορές που αφορούν τη χρήση εμπορικών ή βιομηχανικών σημάτων ή σχεδίων ή άλλων παρόμοιων δικαιωμάτων σε σχέση με τα οποία το Κράτος αυτό είναι δικαιούχος (άρθρο 8).

Επίσης ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία σε διαφορές σχετικές με δικαιώματα χρήσης ή κατοχής ακίνητης περιουσίας, η οποία ευρίσκεται στο έδαφος του κράτους του forum (άρθρο 9), ή σχετικές με δικαιώματα σε κινητή ή ακίνητη περιουσία που θεμελιώνονται σε κληρονομία, δωρεά, ή σχολάζουσα κληρονομία (άρθρο 10).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία σε διαφορές που αφορούν την αποκατάσταση προσωπικής βλάβης ή υλικής ζημίας, εφόσον τα περιστατικά που προκάλεσαν τη ζημία συνέβησαν στο έδαφος του Κράτους του forum και εκείνος που προκάλεσε τη ζημία ήταν παρών σε αυτό κατά το χρόνο των περιστατικών αυτών (άρθρο 11).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο με γραπτή συμφωνία έχει υποβάλλει σε διαιτησία διαφορά αστικής ή εμπορικής φύσης δεν μπορεί να επικαλεσθεί ετεροδικία σε διαφορές που αφορούν το κύρος ή την ερμηνεία της συμφωνίας διαιτησίας, τη διαιτητική διαδικασία ή την ακύρωση της απόφασης, εκτός αν η διαιτητική συμφωνία προβλέπει διαφορετικά (άρθρο 12).

Το άρθρο 1 παράγραφος 1 της Σύμβασης δεν εφαρμόζεται όταν ένα Συμβαλλόμενο Κράτος ισχυρίζεται, σε διαδικασία που εκκρεμεί σε δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους στην οποία δεν είναι διάδικος, ότι είναι δικαιούχος του επίδικου αντικειμένου και οι συνθήκες είναι τέτοιες ώστε θα δικαιούτο να επικαλεσθεί ετεροδικία, εφόσον η αγωγή στρεφόταν κατά του Κράτους αυτού (άρθρο 13).

Οι διατάξεις της Σύμβασης δεν θα θεωρείται ότι συνιστούν εμπόδιο για δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους να διαχειρισθεί, να εποπτεύσει ή να μεριμνήσει για τη διαχείριση περιουσίας, όπως εκείνη ενός trust, ή πτωχευτικής περιουσίας, αποκλειστικά και μόνο από το γεγονός ότι ένα Συμβαλλόμενο Κράτος έχει κάποιο δικαίωμα ή συμφέρον επί της περιουσίας αυτής (άρθρο 14).

Τα Συμβαλλόμενα Κράτη απολαύουν ετεροδικίας σε όσες περιπτώσεις δεν εμπίπτουν στα προηγούμενα άρθρα της Σύμβασης (άρθρο 15).

Στις περιπτώσεις δίκης που στρέφεται κατά Συμβαλλόμενου Κράτους οι αρμόδιες αρχές του Κράτους του forum διαβιβάζουν πρωτότυπο ή αντίγραφο του εισαγωγικού δικογράφου της δίκης, αντίγραφο κάθε απόφασης που εκδόθηκε ερήμην του Κράτους αυτού. Η επίδοση των εγγράφων αυτών θα θεωρείται ότι έγινε από της παραλαβής από το Υπουργείο Εξωτερικών. Το χρονικό διάστημα εντός του οποίου το Κράτος πρέπει να εμφανισθεί ή να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της ερήμην αποφάσεως θα είναι τουλάχιστον δύο μήνες από την ημερομηνία κατά την οποία το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης ή η απόφαση ελήφθησαν στο Υπουργείο Εξωτερικών. Εάν εναπόκειται στο δικαστήριο να καθορίσει την προθεσμία

αυτή, τούτο θα θέσει προθεσμία όχι λιγότερη από δύο μήνες. Όμως εφόσον το Κράτος παρίσταται, θεωρείται ότι έχει παραιτηθεί από κάθε ένσταση σε σχέση με τον τρόπο της επίδοσης. Σε περίπτωση ερημοδικίας μπορεί να εκδοθεί ερήμην απόφαση, εφόσον αποδειχθεί ότι οι προβλεπόμενες επιδόσεις και προθεσμίες έχουν τηρηθεί (άρθρο 16).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν θα υπόκειται στην καταβολή εγγύησης ή κατάθεσης για την καταβολή δικαστικών δαπανών ή εξόδων οποιασδήποτε μορφής, η οποία δεν προβλέπεται για υπήκοο ή μόνιμο κάτοικο του Κράτους του forum (άρθρο 17).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος που είναι διάδικος ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους δεν θα υπόκειται σε οποιοδήποτε μέτρο εξαναγκασμού ή σε ποινή λόγω της παράλειψης ή της άρνησής του να παράσχει οποιαδήποτε έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία. Το δικαστήριο εκτιμά ελεύθερα την παράλειψη αυτή (άρθρο 18).

Ένα δικαστήριο στο οποίο είναι διάδικος ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, με αίτηση ενός από τους διαδίκους ή και αυτεπάγγελα, εάν επιτρέπεται από το δικαιο του δικαστηρίου, μπορεί να αρνηθεί να επιληφθεί της υπόθεσης ή να αναβάλλει την εκδίκασή της, εάν άλλη διαδικασία μεταξύ των ιδίων μερών, που βασίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά και με το ίδιο αντικείμενο, εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου αυτού του Συμβαλλόμενου Κράτους ή εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου οποιουδήποτε άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους και ενδέχεται να καταλήξει σε απόφαση, την οποία το Κράτος που είναι διάδικος θα πρέπει να εκτελέσει σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 25 (άρθρο 19 παράγραφος 1). Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος του οποίου τα δικαστήρια έχουν τη διακριτική ευχέρεια να μην επιληφθούν ή να αναβάλλουν μια υπόθεση όταν ένα δικαστήριο ενός άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους έχει ήδη επιληφθεί της υπόθεσης μεταξύ των ιδίων μερών για τα ίδια πραγματικά περιστατικά και με τον ίδιο σκοπό, μπορεί με κοινοποίηση που απευθύνει στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης να δηλώσει ότι τα δικαστήριά του δεν δεσμεύονται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου (άρθρο 19 παράγραφος 2).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος θα εκτελεί απόφαση που εκδόθηκε σε βάρος του, εφόσον η απόφαση αυτή δεν μπορεί να εξαφανισθεί σε περίπτωση που εκδόθηκε ερήμην ή κατά της οποίας δεν μπορεί να ασκηθεί έφεση ή άλλα τακτικά ένδικα μέσα ή αναίρεση (άρθρο 20 παρ. 1). Ωστόσο ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν υποχρεούται να εκτελέσει μία τέτοια απόφαση για λόγους δημόσιας τάξεως ή εκκρεμοδικίας ενώπιον δικαστηρίου του Κράτους αυτού ή άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, ή όταν οι συνέπειες της απόφασης είναι ασυμβίβαστες με εκείνες άλλης απόφασης που εκδόθηκε μεταξύ των ιδίων μερών. (παράγραφος 2). Επίσης ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν υποχρεούται να εφαρμόσει την απόφαση, αν τα δικαστήρια του Κράτους του forum δεν θα είχαν δικαιοδοσία αν είχαν εφαρμόσει τους σχετικούς με τη δικαιοδοσία κανόνες που ισχύουν στο Κράτος σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση ή αν το δικαστήριο εφαρμόζοντας ένα νόμο διαφορετικό από εκείνον που θα εφαρμοζόταν σύμφωνα με τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του Κράτους κατέληξε σε αποτέλεσμα διαφορετικό από εκείνο στο οποίο θα κατέληγε με την εφαρμογή του δικαίου που ορίζεται από τους κανόνες αυτούς. Όμως ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να μην βασισθεί στους παραπάνω λόγους άρνησης εφαρμογής της από-

φασης σε περίπτωση που υπάρχει με το Κράτος του forum διεθνής σύμβαση για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και η απόφαση είναι σύμφωνη με τις προϋποθέσεις της σύμβασης αυτής σε σχέση με τη δικαιοδοσία και το εφαρμοστέο δίκαιο (παράγραφος 3).

Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί σε βάρος ενός Συμβαλλόμενου Κράτους απόφαση και το Κράτος αυτό δεν την εφαρμόζει, ο διάδικος που επιδιώκει να επικαλεστεί την απόφαση δικαιούται να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο αυτού του Συμβαλλόμενου Κράτους να εξετάζει αν πρέπει να εκτελεσθεί η απόφαση σύμφωνα με το προηγούμενο άρθρο (άρθρο 21 παράγραφος 1). Το δικαστήριο και στο μέτρο που είναι απαραίτητο για την εφαρμογή του άρθρου 20 δεν θα εξετάζει την ουσία της υπόθεσης (παράγραφος 2). Στις περιπτώσεις των προηγούμενων παραγράφων τα μέρη έχουν δικαίωμα ακροάσεως, έγγραφα που υποβάλλονται από το διάδικο που επικαλείται την απόφαση δεν υπόκεινται σε επικύρωση, ο διάδικος αυτός μπορεί επιπρόσθετα να ζητήσει νομική βοήθεια υπό τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τους υπηκόους του Κράτους του forum, ενώ δεν απαιτείται οποιαδήποτε εγγύηση ή κατάθεση (παράγραφος 3). Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος οφείλει να υποδείξει κατά την κατάθεση του οργάνου επικυρώσεως, αποδοχής ή προσχώρησης το αρμόδιο κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαστήριο (παράγραφος 4).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος θα εκτελεί συμβιβασμό ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους στον οποίο (συμβιβασμό) είναι μέρος (άρθρο 22). Επίσης κανένα προληπτικό ή εκτελεστικό μέτρο κατά της παρουσίας ενός Συμβαλλόμενου Κράτους δεν μπορεί να ληφθεί στο έδαφος άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους παρά μόνο όταν και στην έκταση που αυτό συναινεί (άρθρο 23).

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να δηλώσει ότι στις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στα άρθρα 1 έως και 13 της Σύμβασης αυτής τα δικαστήριά του μπορούν να δικάζουν υποθέσεις εναντίον άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους κατά το μέτρο που επιλαμβάνονται των υποθέσεων αυτών και κατά Κρατών που δεν είναι Μέρη στη σύμβαση. Η δήλωση αυτή δεν θίγει την ετεροδικία που απολαύουν τα ξένα κράτη σε σχέση με την άσκηση πράξεων που τελέστηκαν κατά την άσκηση κυριαρχικής εξουσίας (acta jure imperii). Τα δικαστήρια του Κράτους που έκανε τη δήλωση του προηγούμενου εδαφίου δεν θα δικάζουν υποθέσεις που στρέφονται κατά άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, εφόσον η δικαιοδοσία τους μπορεί να βασισθεί αποκλειστικά σε έναν ή περισσότερους λόγους από αυτούς που αναφέρονται στο Παράρτημα, εκτός εάν το άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος συζήτησε στην ουσία την υπόθεση χωρίς να αμφισβητήσει την αρμοδιότητα του δικαστηρίου (άρθρο 24).

Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο έκανε τη δήλωση του άρθρου 24 θα εκτελεί στις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στα άρθρα 1 έως και 13 της Συμβάσεως τις δικαστικές αποφάσεις άλλων Συμβαλλόμενων Κρατών που έκαναν ανάλογη δήλωση, εφόσον το δικαστήριο που την εξέδωσε έχει δικαιοδοσία υπό τους ειδικότερους όρους του άρθρου αυτού (όπως συμφωνία μεταξύ του Κράτους του forum και του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους με την οποία αναγνωρίζεται η δικαιοδοσία του δικαστηρίου ή σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοια συμφωνία, δικαιοδοσία του δικαστηρίου της έδρας σύμφωνα με τους κανόνες δικαιοδοσίας του Κράτους σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση) (άρθρο 25).

Ανεξαρτήτως των διατάξεων του άρθρου 23 η απόφαση σε βάρος Συμβαλλόμενου Κράτους σχετική με την άσκηση εμπορικής ή βιομηχανικής δραστηριότητας στην οποία το Συμβαλλόμενο Κράτος ενεργεί ως ιδιώτης, μπορεί να εκτελεσθεί (υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις του άρθρου 26) στο Κράτος του forum κατά της περιουσίας του Κράτους σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση και εφόσον η περιουσία αυτή χρησιμοποιείται αποκλειστικά σε σχέση με την παραπάνω δραστηριότητα υπό τους όρους του άρθρου αυτού (άρθρο 26).

Ο όρος Συμβαλλόμενο Κράτος δεν περιλαμβάνει νομικά πρόσωπα ενός Συμβαλλόμενου Κράτους που μπορούν να ενάγουν ή εναχθούν και είναι διακριτά από αυτά, και όταν αυτά τα νομικά πρόσωπα ασκούν δημόσια εξουσία. Κάθε νομικό πρόσωπο μπορεί να εναχθεί ενώπιον των δικαστηρίων ενός άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους όχι όμως κατά την άσκηση κυριαρχικής εξουσίας (*acta jure imperii*) (άρθρο 27).

Τα συστατικά κράτη ενός Ομοσπονδιακού Κράτους δεν απολαύουν ετεροδικίας. Είναι όμως δυνατόν ένα Ομοσπονδιακό Κράτος να δηλώσει ότι μόνο τα κράτη αυτά μπορούν να επικαλεσθούν διατάξεις της Σύμβασης. Όμως μόνο το Ομοσπονδιακό Κράτος μπορεί να κάνει τις δηλώσεις, γνωστοποιήσεις ή κοινοποιήσεις που προβλέπονται στη Σύμβαση (άρθρο 28).

Η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε διαφορές κοινωνικής ασφάλισης, σε διαφορές σχετικές με ζημίες σε θέματα πυρηνικής ενέργειας, τελωνειακών δασμών, φόρων και προστίμων (άρθρο 29). Επίσης η Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις διαφορών από αξιώσεις σχετικές με την εκμετάλλευση ποντοπόρων πλοίων από Συμβαλλόμενα Κράτη ή τη μεταφορά εμπορευμάτων και επιβατών από τέτοια πλοία ή τη μεταφορά φορτίων που ανήκουν σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος (άρθρο 30).

Η Σύμβαση δεν θίγει οποιαδήποτε προνόμια ή ασυλίες που απολαύει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος σε σχέση με οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη των ενόπλων δυνάμεών του όταν ευρίσκονται στο έδαφος άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους (άρθρο 31).

Η Σύμβαση δεν θίγει οποιαδήποτε προνόμια ή ασυλίες σχετικά με τη λειτουργία των διπλωματικών και προξενικών αποστολών, όπως και των προσώπων που σχετίζονται με αυτές (άρθρο 32).

Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ δύο ή και περισσότερων Συμβαλλόμενων Κρατών θα υποβάλλεται στο Διεθνές Δικαστήριο είτε με προσφυγή ενός από αυτά είτε με συνυποσχετικό και με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 34 της Σύμβασης (άρθρο 34).

Οι διατάξεις της Σύμβασης θα εφαρμόζονται σε διαδικασίες που εισήχθησαν μετά τη θέση της σε ισχύ. Ομοίως για εκείνα τα Κράτη που καθίστανται συμβαλλόμενα στη Σύμβαση μετά τη θέση της σε ισχύ, η Σύμβαση θα εφαρμόζεται σε διαδικασίες που θα ξεκινήσουν μετά τη θέση της σε ισχύ σε σχέση με το Κράτος αυτό. Επίσης η Σύμβαση αυτή δεν έχει εφαρμογή σε διαδικασίες που προκύπτουν από η σε αποφάσεις που αφορούν πράξεις ή παραλείψεις προγενέστερες της υπογραφής της Σύμβασης αυτής (άρθρο 35).

Οι ακροτελεύτιες διατάξεις της Σύμβασης προβλέπουν ότι η Σύμβαση είναι ανοικτή για υπογραφή, κύρωση και αποδοχή για τα Κράτη - Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης (άρθρο 36). Με πρόσκληση της Επιτροπής Υπουργών είναι δυνατόν να προσχωρήσουν σε αυτή και Κράτη μη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στην περίπτωση

αυτή ένα Κράτος - Μέλος μπορεί να διατυπώσει αντιρρήσεις για την προσχώρηση αυτή (άρθρο 37). Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί κατά την υπογραφή, κύρωση, αποδοχή ή προσχώρηση να καθορίσει την εδαφική εφαρμογή της Σύμβασής (άρθρο 38). Στη Σύμβαση αυτή δεν είναι δυνατή η διατύπωση επιφυλάξεων (άρθρο 39). Τέλος η Σύμβαση περιέχει διατάξεις σχετικά με την ακολουθούμενη διαδικασία και προθεσμίες για την καταγγελία της (άρθρο 40), όπως και διατάξεις σχετικά με τα καθήκοντα του Θεματοφύλακα, ειδικά δε περιλαμβάνει κατάλογο των δηλώσεων των Συμβαλλόμενων Κρατών τις οποίες τα υπόλοιπα Συμβαλλόμενα Κράτη μπορούν (ή υποχρεούνται, αναλόγως των σχετικών διατάξεων) να υποβάλλουν στον Θεματοφύλακα (άρθρο 41).

Στη Σύμβαση αυτή υπάρχει συνημμένο Παράρτημα το οποίο αναφέρεται στις βάσεις δικαιοδοσίας που προβλέπονται στα άρθρα 20 παρ. 3α), 24 παρ. 2 και 25 παρ. 3β). Συγκεκριμένα τέτοιες βάσεις δικαιοδοσίας είναι: α. η ύπαρξη περιουσίας του εναγομένου στο έδαφος του Κράτους του forum ή η κατάσχεση από τον ενάγοντα περιουσίας που βρίσκεται εκεί (εκτός εάν η αγωγή εγείρεται για τη διεκδίκηση δικαιωμάτων κυριότητας ή κατοχής ή η περιουσία αποτελεί εγγύηση οφειλής η οποία αποτελεί αντικείμενο της αγωγής), β. η ιθαγένεια του ενάγοντος, γ. η κατοικία, η συνήθης ή απλή διαμονή του ενάγοντος στο έδαφος του Κράτους του forum, εκτός εάν η δικαιοδοσία αυτή θεμελιώνεται κατ' εξαίρεση λόγω του αντικειμένου μίας κατηγορίας συμβάσεων, δ. η προηγούμενη άσκηση επιχείρησης στο έδαφος του Κράτους του forum, εκτός εάν η αγωγή πηγάζει από την επιχείρηση αυτή, ε. ο μονομερής καθορισμός του forum από τον ενάγοντα, ειδικότερα σε τιμολόγιο. Ως προς τα νομικά πρόσωπα η κατοικία ή η συνήθης διαμονή τους είναι ο τόπος της πραγματικής ή καταστατικής τους έδρας ή ο κύριος τόπος των εργασιών τους.

Πρόσθετο Πρωτόκολλο στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Ετεροδικία των Κρατών

Το Πρόσθετο Πρωτόκολλο στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Ετεροδικία των Κρατών υπογράφηκε στην Βασιλεία στις 16.5.1972 αποτελείται από Προοίμιο, πέντε Μέρη και δεκατέσσερα άρθρα.

Ειδικότερα στο Πρωτόκολλο αυτό και σε σχέση με τα άρθρα 21 και 34 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ετεροδικία των Κρατών και προκειμένου να αναπτυχθεί το έργο της εναρμόνισης στους τομείς που καλύπτει η Σύμβαση με την προσθήκη διατάξεων για την επίλυση των διαφορών (Προοίμιο) προβλέπονται τα ακόλουθα:

Σε περίπτωση που έχει εκδοθεί απόφαση εναντίον Κράτους - Μέρους και το Κράτος αυτό δεν την εκτελεί, ο επικαλούμενος την απόφαση διάδικος μπορεί να ζητήσει να καθορισθεί εάν η εκτέλεση της απόφασης θα γίνει σύμφωνα με το άρθρο 20 ή το άρθρο 25 της Σύμβασης, είτε ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου του εν λόγω Κράτους, κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 της Σύμβασης, είτε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που συγκροτείται σύμφωνα με το Πρωτόκολλο αυτό. Καθορίζεται περαιτέρω η διαδικασία και οι προθεσμίες εντός των οποίων μπορεί να γίνει η επιλογή των παραπάνω δικαστηρίων (άρθρο 1).

Σε περίπτωση που ανακύψει διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών - Μερών στο Πρωτόκολλο με αίτηση ενός από τα Μέρη ή μετά από ειδική Συμφωνία, υπο-

βάλλεται η διαφορά αυτή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο που συγκροτείται με το Πρωτόκολλο αυτό. Εφόσον πρόκειται για διαφορά που προέκυψε σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου Κράτους - Μέρους ή διαφορά που προέκυψε κατά τη διαδικασία του άρθρου 21 της Σύμβασης ενώπιον δικαστηρίου ενός Κράτους - Μέρους, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δεν μπορεί να επιληφθεί της διαφοράς μέχρι να εκδοθεί οριστική απόφαση επί της διαδικασίας αυτής. Επίσης δεν μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου προσφυγή η οποία σχετίζεται με διαφορά που αφορά απόφαση με την οποία έχει ήδη αποφανθεί ή του έχει ζητηθεί να αποφανθεί δυνάμει του Μέρους Ι του παρόντος Πρωτοκόλλου (άρθρο 2).

Καμία διάταξη του Πρωτοκόλλου δεν εμποδίζει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να αποφανθεί σε οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ δύο Κρατών - Μερών στη Σύμβαση που αφορά στην ερμηνεία ή στην εφαρμογή της Σύμβασης και υποβάλλεται σε αυτό με ειδική συμφωνία (άρθρο 3). Ρυθμίζονται επίσης θέματα συγκρότησης του Δικαστηρίου, συμμετοχής σε αυτό προσώπων από Κράτη μη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν προσχωρήσει στο Πρωτόκολλο, όπως και ορισμού του Προέδρου του Δικαστηρίου αυτού (άρθρο 4).

Περαιτέρω ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τη συγκρότηση του Τμήματος του Δικαστηρίου που επιλαμβάνεται των διαφορών που εισάγονται σε αυτό με βάση τα προηγούμενα άρθρα. Ορίζονται επίσης οι περιπτώσεις παραιτήσεως του Τμήματος υπέρ της Ολομέλειας (άρθρο 5). Επίσης το Δικαστήριο αποφασίζει για τη δικαιοδοσία του. Οι συνεδριάσεις του είναι δημόσιες. Καθορίζεται επίσης η διαδικασία έκδοσης των αποφάσεών του, η ανάγκη αιτιολογίας τους όπως και ο οριστικός τους χαρακτήρας (άρθρο 6). Το Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο να καταρτίζει τους κανόνες και να καθορίζει τη διαδικασία του. Ως προς τη γραμματειακή υποστήριξη, ορίζεται ότι παρέχεται από τη Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (άρθρο 7).

Ορίζονται επίσης τα σχετικά με τα έξοδα λειτουργίας του Δικαστηρίου και την αποζημίωση που λαμβάνουν τα μέλη του (άρθρο 8).

Ένα Κράτος μπορεί με γνωστοποίηση που απευθύνει στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης με την κατάθεση του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης στο Πρωτόκολλο να δεσμευθεί μόνο για

τα Μέρη II – V του Πρωτοκόλλου (άρθρο 9).

Με τις ακροτελεύτιες διατάξεις του Πρωτοκόλλου ορίζονται επίσης τα σχετικά με την επικύρωση ή αποδοχή του Πρωτοκόλλου και θέσεως σε ισχύ αυτού (άρθρο 10), καθορίζονται επίσης οι διαδικασίες προσχωρήσεως σε αυτό (άρθρο 11) και καταγγελίας (άρθρο 13). Ορίζεται επίσης ρητά ότι δεν επιτρέπονται επιφυλάξεις (άρθρο 12). Τέλος καθορίζονται λεπτομερώς τα καθήκοντα του Θεματοφύλακα, τα οποία και ασκεί ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης (άρθρο 14).

Θέτοντες τα ανωτέρω υπόψη της Ολομέλειας της Βουλής, εισηγούμεθα την ψήφιση του σχεδίου νόμου που υποβάλλουμε.

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2002

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Α. Παπανδρέου

Ν. Χριστοδουλάκης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Φ. Πετσάλνικος

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ετεροδικία των Κρατών και του Πρόσθετου αυτής Πρωτοκόλλου

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Ετεροδικία των Κρατών και το Πρόσθετο αυτής Πρωτόκολλο που υπογράφηκαν στην Βασιλεία στις 16 Μαΐου 1972, των οποίων το κείμενο σε πρωτότυπο στην αγγλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΕΡΟΔΙΚΙΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Τα Κράτη-Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν την παρούσα Σύμβαση,

ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ότι σκοπός του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των Μελών αυτού,

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ υπόψη το γεγονός ότι υπάρχει στο διεθνές δίκαιο μια τάση περιορισμού των περιπτώσεων στις οποίες ένα Κράτος μπορεί να επικαλεστεί ετεροδικία ενώπιον αλλοδαπών δικαστηρίων,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να καθιερώσουν στις μεταξύ τους σχέσεις κοινούς κανόνες που αφορούν την έκταση της εξαιρέσεως ενός Κράτους από τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων άλλου Κράτους και που προορίζονται να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τις αποφάσεις που εκδόθηκαν σε βάρος άλλου Κράτους,

ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ότι η υιοθέτηση αυτών των κανόνων τείνει να προάγει το έργο της εναρμόνισης που ανέλαβαν τα Κράτη-Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης στο νομικό πεδίο,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
Ετεροδικία

ΑΡΘΡΟ 1

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο εισάγει ή παρεμβαίνει σε διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους υπάγεται, για τους σκοπούς της δίκης αυτής, στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Κράτους αυτού.

2. Το εν λόγω Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να επικαλεστεί εξαίρεση από τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους σε σχέση με οποιαδήποτε ανταγωγή:

(α) που πηγάζει από τη έννομη σχέση ή τα πραγματικά περιστατικά στα οποία βασίζεται η κύρια αγωγή,

(β) αν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, δεν θα δικαιούτο να επικαλεσθεί ετεροδικία σε σχέση με την ανταγωγή αυτή, αν είχε ασκηθεί χωριστή αγωγή κατ' αυτού ενώπιον των δικαστηρίων του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους.

3. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος που ασκεί ανταγωγή ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους υπάγεται στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Κράτους αυτού όχι μόνο σε σχέση με την ανταγωγή αλλά και σε σχέση με την κύρια αγωγή.

ΑΡΘΡΟ 2

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν έχει αναλάβει την υποχρέωση να υπάγεται στη δικαιοδοσία του δικαστηρίου αυτού:

- (α) με διεθνή συμφωνία·
- (β) με ρητή διάταξη που περιέχεται σε γραπτή σύμβαση· ή
- (γ) με ρητή συναίνεση που δόθηκε μετά την έγερση διαφοράς μεταξύ των Μερών.

ΑΡΘΡΟ 3

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν, πριν επικαλεστεί την εξαίρεση, προβεί σε οποιαδήποτε διαδικαστική πράξη σχετικά με την ουσία της υπόθεσης. Εν τούτοις, αν το Κράτος πείσει το δικαστήριο ότι δεν μπορούσε να έχει λάβει γνώση των πραγματικών περιστατικών στα οποία θα ήταν δυνατόν να θεμελιωθεί η επίκληση της εξαιρέσεως από τη δικαιοδοσία, παρά μόνο μετά τη διενέργεια των πράξεων αυτών, μπορεί να επικαλεστεί ετεροδικία βασισμένο στα εν λόγω πραγματικά περιστατικά, εφόσον το πράξει το συντομότερο δυνατόν.

2. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν θεωρείται ότι έχει παραιτηθεί από την ετεροδικία αν εμφανιστεί ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους προκειμένου να προβάλλει ετεροδικία.

ΑΡΘΡΟ 4

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 5, ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν η διαδικασία αφορά υποχρέωση του Κράτους, η οποία δυνάμει σύμβασης πρέπει να εκτελεστεί στο έδαφος του κράτους του forum.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται:

(α) σε περίπτωση σύμβασης που συνήφθη μεταξύ Κρατών·

(β) αν τα Μέρη στη σύμβαση συμφώνησαν άλλως εγγράφως·

(γ) αν το Κράτος είναι μέρος σε σύμβαση που συνήφθη στο έδαφός του και η υποχρέωση του Κράτους διέπεται από το Διοικητικό του Δίκαιο.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν η διαδικασία αφορά σύμβαση εργασίας μεταξύ του Κράτους και φυσικού προσώπου και η εργασία πρέπει να εκτελεστεί στο έδαφος του Κράτους του forum.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται όταν:

(α) το φυσικό πρόσωπο είναι κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής υπήκοος του Κράτους που έκανε την πρόσκληση,

(β) κατά το χρόνο που συνήφθη η σύμβαση, το φυσικό πρόσωπο δεν ήταν υπήκοος του Κράτους του forum ούτε είχε τη συνήθη διαμονή του στο Κράτος αυτό, ή

(γ) τα μέρη στη σύμβαση είχαν συμφωνήσει άλλως εγγράφως εκτός αν, σύμφωνα με το δίκαιο του Κράτους του forum, τα δικαστήρια του Κράτους αυτού έχουν αποκλειστική δικαιοδοσία λόγω του αντικειμένου της υπόθεσης.

3. Όταν η εργασία εκτελείται για λογαριασμό γραφείου, πρακτορείου ή άλλης εγκατάστασης που αναφέρο-

νται στο Άρθρο 7, οι παράγραφοι 2 (α) και (β) του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται μόνο εφόσον, κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης, το φυσικό πρόσωπο είχε τη συνήθη διαμονή του στο Συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο το έχει προσλάβει.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν μετέχει μαζί με ένα ή περισσότερα πρόσωπα σε εταιρεία, σωματείο ή άλλο νομικό πρόσωπο το οποίο έχει την καταστατική ή πραγματική έδρα του ή τον κύριο τόπο εργασιών του στο έδαφος του Κράτους του forum, και η διαδικασία αφορά τη σχέση, για ζητήματα που προκύπτουν από τη συμμετοχή αυτή, μεταξύ του Κράτους αφ' ενός και αφ' ετέρου του νομικού προσώπου ή οποιουδήποτε άλλου συμμετέχοντος.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται αν έχει συμφωνηθεί άλλως εγγράφως.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν έχει στο έδαφος του Κράτους του forum, γραφείο, πρακτορείο ή άλλη εγκατάσταση, δια του οποίου ασκεί, με τον ίδιο τρόπο όπως ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο, βιομηχανική, εμπορική ή οικονομική δραστηριότητα και η διαδικασία έχει σχέση με τη δραστηριότητα αυτού του γραφείου, πρακτορείου ή εγκατάστασης.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται αν όλα τα Μέρη στη διαφορά είναι κράτη ή αν τα Μέρη έχουν συμφωνήσει άλλως εγγράφως.

ΑΡΘΡΟ 8

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν η διαδικασία αφορά:

(α) δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, βιομηχανικό σχέδιο, εμπορικό σήμα, σήμα υπηρεσιών ή άλλο παρεμφερές δικαίωμα για το οποίο, στο Κράτος του forum, υπεβλήθη αίτηση, καταχωρήθηκε ή κατατέθηκε ή άλλως προστατεύεται και σε σχέση με το οποίο το Κράτος είναι ο αιτών ή ο δικαιούχος·

(β) τον ισχυρισμό ότι το Κράτος αυτό παραβίασε στο έδαφος του Κράτους του forum, ένα τέτοιο δικαίωμα που ανήκει σε τρίτο και προστατεύεται στο τελευταίο αυτό Κράτος·

(γ) τον ισχυρισμό ότι το Κράτος αυτό παραβίασε στο έδαφος του Κράτους του forum, δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας που ανήκει σε τρίτο πρόσωπο και προστατεύεται στο τελευταίο αυτό Κράτος·

(δ) δικαίωμα χρήσης εμπορικής επωνυμίας στο Κράτος του forum.

ΑΡΘΡΟ 9

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν η διαδικασία αφορά:

(α) δικαιώματα ή συμφέροντα αυτού σε ακίνητη πε-

ριουσία ή τη χρήση ή κατοχή από αυτό ακίνητης περιουσίας, ή

(β) υποχρεώσεις του που απορρέουν είτε από την ιδιότητά του ως δικαιούχου δικαιώματος επί ακινήτου περιουσίας είτε από την κατοχή ή τη χρήση της τελευταίας και η περιουσία βρίσκεται στο έδαφος του Κράτους του forum.

ΑΡΘΡΟ 10

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν η διαδικασία αφορά δικαίωμα επί κινητής ή ακίνητης περιουσίας που απορρέει από κληρονομία, δωρεά ή σχολάζουσα κληρονομία.

ΑΡΘΡΟ 11

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους για διαδικασία η οποία αφορά αποκατάσταση προσωπικής βλάβης ή υλικής ζημίας, αν τα πραγματικά περιστατικά τα οποία προκάλεσαν την βλάβη ή τη ζημία έλαβαν χώρα στο έδαφος του Κράτους του forum και εφόσον αυτός που προκάλεσε τη βλάβη ή τη ζημία βρισκόταν στο έδαφος αυτό όταν έλαβαν χώρα τα εν λόγω γεγονότα.

ΑΡΘΡΟ 12

1. Όταν ένα Συμβαλλόμενο Κράτος έχει συμφωνήσει εγγράφως να υποβάλει σε διαιτησία μια διαφορά η οποία προέκυψε ή ενδέχεται να προκύψει από αστική ή εμπορική υπόθεση, το εν λόγω Κράτος δεν μπορεί να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους επί του εδάφους του οποίου ή σύμφωνα με το δίκαιο του οποίου η διαιτησία έλαβε ή θα λάβει χώρα σε σχέση με οποιαδήποτε διαδικασία που αφορά:

(α) το κύρος ή την ερμηνεία της συμφωνίας περί διαιτησίας,

(β) τη διαιτητική διαδικασία,

(γ) την ακύρωση της απόφασης,

εκτός αν η συμφωνία περί διαιτησίας ορίζει άλλως.

2. Η παράγραφος 1 δεν θα εφαρμόζεται σε συμφωνία περί διαιτησίας μεταξύ Κρατών.

ΑΡΘΡΟ 13

Η παράγραφος 1 του Άρθρου 1 δεν θα εφαρμόζεται όταν Συμβαλλόμενο Κράτος ισχυρίζεται, σε διαδικασία που εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους στην οποία δεν είναι διάδικος, ότι έχει δικαίωμα ή συμφέρον επί του επίδικου αγαθού και οι συνθήκες είναι τέτοιες ώστε να δικαιούτο της ετεροδικίας αν η αγωγή είχε εγερθεί κατά αυτού.

ΑΡΘΡΟ 14

Καμία διάταξη στην παρούσα Σύμβαση δεν μπορεί να ερμηνευτεί ότι εμποδίζει δικαστήριο Συμβαλλόμενου Κράτους να διαχειριστεί, να εποπτεύσει ή να μεριμνήσει για τη διαχείριση περιουσίας, όπως εκείνης ενός trust ή πτωχευτικής περιουσίας, αποκλειστικά και μόνο λόγω του γεγονότος ότι άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος έχει δικαίωμα ή συμφέρον επί της περιουσίας.

ΑΡΘΡΟ 15

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δικαιούται εξαίρεσης από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν η διαδικασία δεν εμπίπτει στα Άρθρα 1-14. Το δικαστήριο δεν θα επιλαμβάνεται της υποθέσεως ακόμα κι αν το Κράτος δεν παρίσταται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II
Κανόνες διαδικασίας

ΑΡΘΡΟ 16

1. Οι ακόλουθοι κανόνες θα εφαρμόζονται σε διαδικασίες κατά Συμβαλλόμενου Κράτους ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους.

2. Οι αρμόδιες αρχές του Κράτους του forum θα διαβιβάζουν

- το πρωτότυπο ή αντίγραφο του εισαγωγικού της διαδικασίας εγγράφου·

- αντίγραφο οποιασδήποτε απόφασης που εκδόθηκε ερήμην σε βάρος του εναγομένου Κράτους δια της διπλωματικής οδού στο Υπουργείο Εξωτερικών του εναγόμενου Κράτους, για περαιτέρω μεταβίβαση ανάλογα με την περίπτωση, στην αρμόδια αρχή. Τα έγγραφα αυτά θα συνοδεύονται, αν χρειαστεί, από μετάφραση στην επίσημη γλώσσα ή σε μια από τις επίσημες γλώσσες του εναγόμενου Κράτους.

3. Η επίδοση των εγγράφων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 θα θεωρείται ότι συντελέστηκε από της παραλαβής από το Υπουργείο Εξωτερικών.

4. Οι προθεσμίες εντός των οποίων το Κράτος οφείλει να εμφανισθεί ή να ασκήσει ένδικο μέσο κατά αποφάσεως που εκδόθηκε ερήμην αρχίζουν να τρέχουν δύο μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή το αντίγραφο της απόφασης παρελήφθη από το Υπουργείο Εξωτερικών.

5. Αν εναπόκειται στο δικαστήριο να καθορίσει τις προθεσμίες προς εμφάνιση ή για την άσκηση ένδικων μέσων κατά απόφασης που εκδόθηκε ερήμην, το δικαστήριο παρέχει στο Κράτος προθεσμία τουλάχιστον δύο μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή το αντίγραφο της απόφασης παρελήφθη από το Υπουργείο Εξωτερικών.

6. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο παρίσταται κατά τη διαδικασία θεωρείται ότι έχει παραιτηθεί από κάθε ένσταση κατά του τρόπου επίδοσης.

7. Αν το Συμβαλλόμενο Κράτος δεν παραστεί, μπορεί να εκδοθεί ερήμην απόφαση σε βάρος του μόνο αν αποδειχθεί ότι το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο διαβιβάστηκε σύμφωνα με την παράγραφο 2 και ότι οι προθεσμίες προς εμφάνιση που προβλέπονται στις παραγράφους 4 και 5 τηρήθηκαν.

ΑΡΘΡΟ 17

Καμία εγγύηση ή κατάθεση, όπως και αν περιγράφεται, η οποία δεν θα ήταν δυνατόν να ζητηθεί στο Κράτος του forum από υπήκοο του Κράτους αυτού ή από πρόσωπο που έχει την κατοικία του ή διαμένει σε αυτό, δεν θα απαιτηθεί από Συμβαλλόμενο Κράτος ως εγγύηση για την πληρωμή δικαστικών δαπανών ή εξόδων. Ένα Κράτος το οποίο είναι ενάγων στα δικαστήρια άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους οφείλει να καταβάλλει οποιεσδήποτε

ποτε δικαστικές δαπάνες ή έξοδα οι οποίες μπορεί να το βαρύνουν.

ΑΡΘΡΟ 18

Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος, μέρος σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, δεν μπορεί να υποβληθεί σε οποιοδήποτε μέτρο εξαναγκασμού ή σε οποιαδήποτε ποινή λόγω παράλειψης ή άρνησης αυτού να αποκαλύψει οποιαδήποτε έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία. Εν τούτοις, το δικαστήριο μπορεί να συνάγει οποιοδήποτε κατά την κρίση του συμπέρασμα από αυτή την παράλειψη ή άρνηση.

ΑΡΘΡΟ 19

1. Δικαστήριο ενώπιον του οποίου έχει εισαχθεί διαδικασία στην οποία ένα Συμβαλλόμενο Κράτος είναι Μέρος, με αίτηση ενός από τα Μέρη ή, εφόσον το εσωτερικό του δίκαιο το επιτρέπει, αυτεπαγγέλτως, δεν επιλαμβάνεται της υπόθεσης ή αναβάλλει την εκδίκασή της, εφόσον άλλη διαδικασία μεταξύ των ιδίων μερών, βασιζόμενη στα ίδια πραγματικά περιστατικά και που έχει τον ίδιο σκοπό:

(α) εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου αυτού του Συμβαλλόμενου Κράτους και είχε εισαχθεί πρώτη, ή

(β) εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου οποιουδήποτε άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, είχε εισαχθεί πρώτη και ενδέχεται να καταλήξει σε απόφαση την οποία το Κράτος - Μέρος στη διαδικασία οφείλει να εκτελέσει δυνάμει του Άρθρου 20 ή του Άρθρου 25.

2. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Κράτος, το δικαίο του οποίου παρέχει στα δικαστήρια τη διακριτική ευχέρεια να μην επιληφθούν μιας υπόθεσης ή να αναβάλλουν την εκδίκαση της υπόθεσης σε περιπτώσεις όπου διαδικασία μεταξύ των ιδίων μερών, που βασίζεται στα ίδια πραγματικά περιστατικά και που έχει τον ίδιο σκοπό, εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, μπορεί, με κοινοποίηση που απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι τα δικαστήριά του δεν δεσμεύονται από τις διατάξεις της παραγράφου 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III
Εκτέλεση της απόφασης

ΑΡΘΡΟ 20

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος κηρύσσει εκτελεστή απόφαση που εκδόθηκε σε βάρος του από δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους:

(α) αν, σύμφωνα με τις διατάξεις των Άρθρων 1 έως 13, το Κράτος δεν μπορούσε να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία και

(β) αν η απόφαση δεν υπόκειται ή δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί με ανακοπή στην περίπτωση που εκδόθηκε ερήμην ή αν δεν υπόκειται ή δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί με έφεση ή με οποιοδήποτε άλλο τακτικό ένδικο μέσο ή αναίρεση.

2. Ωστόσο, ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν υποχρεούται να κηρύξει εκτελεστή την απόφαση αυτή σε κάθε περίπτωση:

(α) κατά την οποία η εκτέλεσή της θα ήταν προφανώς αντίθετη με τη δημόσια τάξη του Κράτους αυτού ή όταν,

κατά τις περιστάσεις, οποιοδήποτε από τα Μέρη δεν είχε την κατάλληλη ευκαιρία να παρουσιάσει προσηκόντως την υπόθεσή του·

(β) κατά την οποία η διαδικασία μεταξύ των ιδίων Μερών, βασιζόμενη στα ίδια πραγματικά περιστατικά και έχουσα το ίδιο αντικείμενο·

(i) εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου του Κράτους αυτού και έχει εισαχθεί πρώτη,

(ii) εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, έχει εισαχθεί πρώτη και μπορεί να καταλήξει σε απόφαση την οποία το Κράτος - Μέρος στη διαδικασία οφείλει να κηρύξει εκτελεστή σύμφωνα τους όρους της παρούσας Σύμβασης·

(γ) κατά την οποία οι συνέπειες της απόφασης είναι ασυμβίβαστες με εκείνες άλλης απόφασης που εκδόθηκε μεταξύ των ιδίων Μερών·

(i) από Δικαστήριο του Συμβαλλόμενου Κράτους, αν η διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου αυτού εισήχθη πρώτη ή αν η άλλη απόφαση εκδόθηκε πριν από την απόφαση που πληροί τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 1 (β) ή

(ii) από δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους όταν η άλλη απόφαση πληροί πρώτη τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παρούσα Σύμβαση·

(δ) κατά την οποία οι διατάξεις του Άρθρου 16 δεν έχουν τηρηθεί και το Κράτος δεν εμφανίστηκε ή δεν προσέβαλε την απόφαση που εκδόθηκε ερήμην.

3. Επιπρόσθετα, στις περιπτώσεις που προβλέπει το Άρθρο 10, ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δεν υποχρεούται να κηρύξει εκτελεστή την απόφαση:

(α) αν τα δικαστήρια του Κράτους του *forum* δεν θα δικαιούντο να ασκήσουν δικαιοδοσία αν είχαν εφαρμόσει, *mutatis mutandis*, τους κανόνες δικαιοδοσίας (εκτός αυτών που αναφέρονται στο Παράρτημα της παρούσας Σύμβασης) οι οποίοι ισχύουν στο Κράτος σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση, ή

(β) αν το δικαστήριο, εφαρμόζοντας δίκαιο διαφορετικό από εκείνο το οποίο θα εφαρμοζόταν σύμφωνα με τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του Κράτους αυτού, κατέληξε σε αποτέλεσμα διαφορετικό από εκείνο στο οποίο θα κατέληγε εφαρμόζοντας το δίκαιο που ορίζεται από τους κανόνες αυτούς.

Εν τούτοις, Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί να μη βασιστεί στους λόγους άρνησης που ορίζονται στα ανωτέρω εδάφια (α) και (β), αν δεσμεύεται από μια συμφωνία με το Κράτος του *forum* περί αναγνώρισης και εκτέλεσης των αποφάσεων και η απόφαση πληροί τους όρους της συμφωνίας αυτής αναφορικά με τη δικαιοδοσία και το δίκαιο που εφαρμόστηκε, ανάλογα με την περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 21

1. Όταν έχει εκδοθεί απόφαση σε βάρος Συμβαλλόμενου Κράτους και το εν λόγω Κράτος δεν την κηρύσσει εκτελεστή, το Μέρος που επικαλείται την απόφαση δικαιούται να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο του εν λόγω Κράτους να αποφανθεί για το αν θα πρέπει να κηρυχθεί εκτελεστή η απόφαση σύμφωνα με το Άρθρο 20. Ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου μπορεί επίσης να προσφύγει το Κράτος σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση εφόσον το δίκαιό του το επιτρέπει.

2. Το αρμόδιο δικαστήριο του εν λόγω Κράτους δεν δύναται να εξετάσει την ουσία της υπόθεσης, εκτός και στο βαθμό που τούτο είναι απαραίτητο για την εφαρμο-

γή του Άρθρου 20.

3. Όταν εισάγεται διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου Κράτους σύμφωνα με την παράγραφο 1:

(α) θα δίδεται στα Μέρη η δυνατότητα να ακουσθούν κατά τη διαδικασία,

(β) τα έγγραφα που υποβάλλονται από το Μέρος που επικαλείται την απόφαση δεν υπόκεινται σε επικύρωση ή σε οποιαδήποτε ανάλογη διατύπωση,

(γ) καμία εγγύηση ή κατάθεση, οποιοδήποτε είδους, δεν απαιτείται από το Μέρος που επικαλείται την απόφαση λόγω της ιθαγένειας, κατοικίας ή διαμονής του,

(δ) το Μέρος που επικαλείται την απόφαση δικαιούται νομικής αρωγής υπό όρους όχι λιγότερο ευνοϊκούς από αυτούς που ισχύουν για τους υπηκόους του Κράτους οι οποίοι κατοικούν και διαμένουν σε αυτό.

4. Κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος, κατά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησής του, ορίζει το δικαστήριο ή τα δικαστήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και ενημερώνει σχετικώς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

ΑΡΘΡΟ 22

1. Ένα Συμβαλλόμενο Κράτος κηρύσσει εκτελεστό συμβιβασμό στον οποίο είναι Μέρος και ο οποίος έγινε ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους στην πορεία της διαδικασίας. Οι διατάξεις του Άρθρου 20 δεν εφαρμόζονται σε τέτοιο συμβιβασμό.

2. Αν το Κράτος δεν κηρύξει εκτελεστό το συμβιβασμό, μπορεί να γίνει χρήση της διαδικασίας που προβλέπει το Άρθρο 21.

ΑΡΘΡΟ 23

Κανένα εκτελεστικό ή προληπτικό μέτρο κατά της παρουσίας Συμβαλλόμενου Κράτους δεν μπορεί να ληφθεί στο έδαφος άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους εκτός από τις περιπτώσεις και στο βαθμό που το Κράτος σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση έχει ρητώς προς τούτο συναινέσει εγγράφως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Προαιρετικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 24

1. Ανεξαρτήτως των διατάξεων του Άρθρου 15, οποιοδήποτε Κράτος, μπορεί κατά την υπογραφή της παρούσας Σύμβασης ή την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησής του ή σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη ημερομηνία, με γνωστοποίηση που απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι, σε περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στα Άρθρα 1 έως 13, τα δικαστήριά του δικαιούνται να δικάζουν υποθέσεις εναντίον άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους - Μέλους, στο βαθμό που τα δικαστήριά του δικαιούνται να δικάζουν υποθέσεις εναντίον μη συμβαλλόμενων στην παρούσα Σύμβαση Κρατών. Η δήλωση αυτή δεν θίγει την εξαίρεση από τη δικαιοδοσία την οποία απολαμβάνουν τα ξένα Κράτη σε σχέση με πράξεις που τελέστηκαν κατά την άσκηση κυριαρχικής εξουσίας (*acta jure imperii*).

2. Τα δικαστήρια Κράτους το οποίο έκανε τη δήλωση που προβλέπεται από την παράγραφο 1 δεν δικαιούνται

ωστόσο να δικάζουν τέτοιες υποθέσεις εναντίον άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους αν η δικαιοδοσία τους μπορεί να βασιστεί αποκλειστικά σε έναν ή περισσότερους λόγους από αυτούς που αναφέρονται στο Παράρτημα της παρούσας Σύμβασης, εκτός αν το άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος συμμετείχε στη διαδικασία επί της ουσίας της υπόθεσης χωρίς προηγουμένως να αμφισβητήσει τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου.

3. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου II εφαρμόζονται στις διαδικασίες που έχουν εισαχθεί εναντίον Συμβαλλόμενου Κράτους σύμφωνα με το παρόν Άρθρο.

4. Η δήλωση που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 μπορεί να ανακληθεί με γνωστοποίηση που απευθύνεται προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ανάκληση της δήλωσης ισχύει τρεις μήνες μετά την ημερομηνία λήψης της, αλλά αυτό δεν θίγει τυχόν διαδικασίες που έχουν εισαχθεί πριν την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η ανάκληση.

ΑΡΘΡΟ 25

1. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Κράτος το οποίο έκανε δήλωση κατά το Άρθρο 24, σε περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στα Άρθρα 1 έως 13, κηρύσσει εκτελεστή απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους το οποίο έκανε παρεμφερή δήλωση:

(α) αν οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1 (β) του Άρθρου 20 έχουν εκπληρωθεί, και

(β) αν το δικαστήριο θεωρείται ότι έχει δικαιοδοσία σύμφωνα με τις κατωτέρω παραγράφους.

2. Ωστόσο, το Συμβαλλόμενο Κράτος δεν υποχρεούται να κηρύξει εκτελεστή τέτοια απόφαση:

(α) αν υπάρχει λόγος άρνησης όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του Άρθρου 20, ή

(β) αν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του Άρθρου 24 δεν έχουν τηρηθεί.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4, δικαστήριο Συμβαλλόμενου Κράτους θεωρείται ότι έχει δικαιοδοσία για το σκοπό της παραγράφου 1 (β):

(α) αν η δικαιοδοσία του αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις συμφωνίας στην οποία το Κράτος του forum και το άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος είναι μέλη,

(β) όταν δεν υπάρχει συμφωνία μεταξύ των δύο Κρατών που να αφορά την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις, αν τα δικαστήρια του Κράτους του forum θα δικαιούντο να ασκήσουν δικαιοδοσία στην περίπτωση που είχαν εφαρμόσει *mutatis mutandis* τους κανόνες δικαιοδοσίας (εκτός αυτών που αναφέρονται στο Παράρτημα της παρούσας Σύμβασης) που ισχύουν στο Κράτος σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση. Η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται σε ζητήματα που προκύπτουν από συμβάσεις.

4. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη που έχουν κάνει τη δήλωση που προβλέπεται από το Άρθρο 24 μπορούν, με συμφωνία συμπληρωματική προς την παρούσα Σύμβαση, να καθορίσουν τις περιπτώσεις στις οποίες τα δικαστήριά τους θα θεωρούνται ότι έχουν δικαιοδοσία για την εφαρμογή της παραγράφου 1 (β) του παρόντος Άρθρου.

5. Αν το Συμβαλλόμενο Κράτος δεν κηρύξει εκτελεστή την απόφαση, μπορεί να γίνει χρήση της διαδικασίας που προβλέπει το Άρθρο 21.

ΑΡΘΡΟ 26

Ανεξαρτήτως των διατάξεων του Άρθρου 23, απόφαση

που εκδόθηκε σε βάρος Συμβαλλόμενου Κράτους σε διαδικασία που αφορά βιομηχανική ή εμπορική δραστηριότητα, την οποία το Κράτος ασκεί κατά τον ίδιο τρόπο όπως ένας ιδιώτης, μπορεί να εκτελεστεί στο Κράτος του forum κατά της περιουσίας του Κράτους σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση, χρησιμοποιούμενη αποκλειστικά σε σχέση με τη δραστηριότητα αυτή αν:

(α) τόσο το Κράτος του forum όσο και το Κράτος σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση έχουν κάνει τις δηλώσεις του Άρθρου 24,

(β) η διαδικασία η οποία κατέληξε στην απόφαση εμπίπτει στα Άρθρα 1 έως 13 ή εισήχθη σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του Άρθρου 24, και

(γ) η απόφαση πληροί τους όρους που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 1 (β) του Άρθρου 20.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V Γενικές Διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 27

1. Για τους σκοπούς της παρούσας Σύμβασης, ο όρος «Συμβαλλόμενο Κράτος» δεν περιλαμβάνει νομικό πρόσωπο ενός Συμβαλλόμενου Κράτους το οποίο διακρίνεται από αυτό και μπορεί να ενάγει ή να ενάγεται ακόμα και αν στο εν λόγω νομικό πρόσωπο έχουν ανατεθεί δημόσιες λειτουργίες.

2. Μπορεί να εισαχθεί διαδικασία κατά νομικού προσώπου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ενώπιον των δικαστηρίων άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους κατά τον ίδιο τρόπο όπως εναντίον ιδιώτη. Ωστόσο, τα δικαστήρια μπορούν να μην επιληφθούν διαδικασιών σε σχέση με πράξεις που έγιναν από το νομικό πρόσωπο κατά την άσκηση κυριαρχικής εξουσίας (*acta jure imperii*).

3. Σε κάθε περίπτωση δύναται να εναχθεί οποιοδήποτε τέτοιο νομικό πρόσωπο ενώπιον των δικαστηρίων αυτών εάν, σε παρόμοιες περιστάσεις, τα δικαστήρια θα είχαν δικαιοδοσία εάν η αγωγή είχε ασκηθεί κατά Συμβαλλόμενου Κράτους.

ΑΡΘΡΟ 28

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Άρθρου 27, τα συστατικά κράτη ενός Ομοσπονδιακού Κράτους δεν απολαμβάνουν ετεροδικίας.

2. Εν τούτοις, ένα Ομοσπονδιακό Κράτος, Μέρος στην παρούσα Σύμβαση μπορεί, με γνωστοποίηση που απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να δηλώσει ότι τα κράτη που το αποτελούν μπορούν να επικαλεστούν τις διατάξεις της Σύμβασης που εφαρμόζονται στα Συμβαλλόμενα Κράτη, και έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις.

3. Όταν ένα Ομοσπονδιακό Κράτος προβαίνει σε δήλωση σύμφωνα με την παράγραφο 2, η επίδοση εγγράφων σε συστατικό κράτος ενός Ομοσπονδιακού Κράτους γίνεται στο Υπουργείο Εξωτερικών του Ομοσπονδιακού Κράτους, σύμφωνα με το Άρθρο 16.

4. Το Ομοσπονδιακό Κράτος μόνο είναι αρμόδιο για να προβαίνει στις δηλώσεις, γνωστοποιήσεις και κοινοποιήσεις που προβλέπονται από την παρούσα Σύμβαση, και το Ομοσπονδιακό Κράτος μόνο μπορεί να είναι μέρος σε διαδικασία σύμφωνα με το Άρθρο 34.

ΑΡΘΡΟ 29

Η παρούσα Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε διαδικασίες

που αφορούν:

- (α) κοινωνική ασφάλιση,
- (β) ζημίες ή βλάβες στον πυρηνικό τομέα,
- (γ) τελωνειακούς δασμούς, φόρους ή πρόστιμα.

ΑΡΘΡΟ 30

Η παρούσα Σύμβαση δεν εφαρμόζεται σε διαδικασίες σχετικές με απαιτήσεις που αφορούν στην εκμετάλλευση ποντοπόρων πλοίων που ανήκουν σε Συμβαλλόμενο Κράτος ή που το τελευταίο εκμεταλλεύεται ή στη μεταφορά φορτίων και επιβατών από τέτοια πλοία ή στη μεταφορά φορτίων που ανήκουν σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος και μεταφέρονται με εμπορικά πλοία.

ΑΡΘΡΟ 31

Καμία διάταξη της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει ασυλίες ή προνόμια που απολαμβάνει Συμβαλλόμενο Κράτος σε σχέση με κάθε πράξη ή παράλειψη που έγινε από ή σε σχέση με τις ένοπλες δυνάμεις του όταν αυτές βρίσκονται στο έδαφος άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους.

ΑΡΘΡΟ 32

Καμία διάταξη της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει προνόμια και ασυλίες που αφορούν την άσκηση των καθηκόντων των διπλωματικών αποστολών και προξενικών αρχών και προσώπων που συνδέονται με αυτές.

ΑΡΘΡΟ 33

Καμία διάταξη της παρούσας Σύμβασης δεν θίγει υφιστάμενες ή μελλοντικές διεθνείς συμφωνίες σε ειδικούς τομείς οι οποίοι αφορούν ζητήματα τα οποία ρυθμίζονται από την παρούσα Σύμβαση.

ΑΡΘΡΟ 34

1. Κάθε διαφορά που ενδέχεται να προκύψει μεταξύ δύο ή περισσότερων Συμβαλλόμενων Κρατών, η οποία αφορά την ερμηνεία ή εφαρμογή της παρούσας Σύμβασης, θα υποβάλλεται στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης με προσφυγή ενός από τα μέρη στη διαφορά ή με ειδική συμφωνία, εκτός αν τα μέρη συμφωνήσουν σε διαφορετική μέθοδο ειρηνικής επίλυσης της διαφοράς.

2. Εν τούτοις, δεν μπορεί να ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης που αφορά:

(α) διαφορά σχετική με ζήτημα που προέκυψε από διαδικασία που εισήχθη εναντίον Συμβαλλόμενου Κράτους ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, πριν το δικαστήριο εκδώσει απόφαση που να πληροί την προϋπόθεση που προβλέπεται από την παράγραφο 1 (β) του Άρθρου 20,

(β) διαφορά σχετικά με ζήτημα που προέκυψε από διαδικασία που εισήχθη ενώπιον δικαστηρίου Συμβαλλόμενου Κράτους σύμφωνα με την παράγραφο 1 του Άρθρου 21, πριν το δικαστήριο εκδώσει οριστική απόφαση στη διαδικασία αυτή.

ΑΡΘΡΟ 35

1. Η παρούσα Σύμβαση εφαρμόζεται μόνο σε διαδικασίες που εισάγονται μετά τη θέση της σε ισχύ.

2. Όταν ένα Κράτος καταστεί Μέρος της παρούσας Σύμβασης μετά τη θέση της σε ισχύ, η Σύμβαση εφαρμόζεται μόνο σε διαδικασίες που εισάγονται μετά τη θέση

της σε ισχύ σε σχέση με το Κράτος αυτό.

3. Καμία διάταξη της παρούσας Σύμβασης δεν εφαρμόζεται σε διαδικασίες που προκύπτουν από, ή σε αποφάσεις που βασίζονται σε, πράξεις, παραλείψεις ή πραγματικά περιστατικά πριν την ημερομηνία κατά την οποία η παρούσα Σύμβαση ανοίγει προς υπογραφή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI Τελικές Διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 36

1. Η παρούσα Σύμβαση ανοίγει προς υπογραφή από τα Κράτη - Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Υπόκειται σε επικύρωση ή αποδοχή. Τα όργανα επικύρωσης ή αποδοχής κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία της κατάθεσης του τρίτου εγγράφου επικύρωσης ή αποδοχής.

3. Σε σχέση με υπογράφων Κράτος που επικυρώνει ή αποδέχεται τη Σύμβαση μεταγενέστερα, η Σύμβαση τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης ή αποδοχής.

ΑΡΘΡΟ 37

1. Μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης μπορεί, με απόφαση που λαμβάνεται με ομοφωνία των ψηφισάντων μελών, να καλέσει οποιοδήποτε Κράτος μη Μέλος να προσχωρήσει σε αυτή.

2. Η προσχώρηση αυτή γίνεται με κατάθεση οργάνου προσχώρησης στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης το οποίο τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία κατάθεσής του.

3. Εν τούτοις, εάν ένα Κράτος που έχει ήδη προσχωρήσει στη Σύμβαση γνωστοποιήσει στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης την αντίρρησή του στην προσχώρηση άλλου Κράτους μη μέλους, πριν από τη θέση σε ισχύ αυτής της προσχώρησης, η Σύμβαση δεν θα εφαρμόζεται στις σχέσεις μεταξύ των δύο αυτών Κρατών.

ΑΡΘΡΟ 38

1. Οποιοδήποτε Κράτος μπορεί, κατά την υπογραφή ή κατάθεση του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης, να ορίσει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η παρούσα Σύμβαση.

2. Οποιοδήποτε Κράτος μπορεί, κατά την κατάθεση του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης ή σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη ημερομηνία, με δήλωση που απευθύνεται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει τη παρούσα Σύμβαση σε οποιοδήποτε άλλο έδαφος ή εδάφη, που καθορίζονται στη δήλωση και για τις διεθνείς σχέσεις των οποίων είναι υπεύθυνο ή για λογαριασμό των οποίων είναι εξουσιοδοτημένο να αναλαμβάνει υποχρεώσεις.

3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο μπορεί να ανακαλείται, σε σχέση με οποιοδήποτε έδαφος που αναφέρεται στη δήλωση αυτή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Άρθρο 40 της παρούσας Σύμβασης.

ΑΡΘΡΟ 39

Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη στην παρούσα Σύμβαση.

ΑΡΘΡΟ 40

1. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, στο βαθμό που το αφορά, να καταγγείλει την παρούσα Σύμβαση με γνωστοποίηση που απευθύνεται προς τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η καταγγελία αυτή ισχύει έξι μήνες μετά την ημερομηνία λήψης από τον Γενικό Γραμματέα της γνωστοποίησης αυτής. Η παρούσα Σύμβαση εξακολουθεί ωστόσο να ισχύει σε διαδικασίες που έχουν εισαχθεί πριν την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας, καθώς και στις αποφάσεις που εκδόθηκαν επί των διαδικασιών αυτών.

ΑΡΘΡΟ 41

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης ενημερώνει τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και οποιοδήποτε Κράτος που προσχώρησε στην παρούσα Σύμβαση σχετικά με:

- (α) κάθε υπογραφή,
- (β) κάθε κατάθεση οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης,
- (γ) την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας Σύμβασης σύμφωνα με τα Άρθρα 36 και 27 αυτής,
- (δ) κάθε γνωστοποίηση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του Άρθρου 19,
- (ε) κάθε κοινοποίηση που παραλήφθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του Άρθρου 21,
- (στ) κάθε γνωστοποίηση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του Άρθρου 24,
- (ζ) την ανάκληση οποιασδήποτε γνωστοποίησης που έγινε σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του Άρθρου 24,
- (η) κάθε γνωστοποίηση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του Άρθρου 28,
- (θ) κάθε γνωστοποίηση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του Άρθρου 37,
- (ι) κάθε δήλωση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 38,
- (ια) κάθε γνωστοποίηση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 40 και την ημερομηνία κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η καταγγελία.

Σε πίστωση των ανωτέρω οι υπογράφοντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι σχετικά, υπέγραψαν την παρούσα Σύμβαση.

Έγινε στη Βασιλεία, σήμερα 16 Μαΐου 1972, στην Αγγλική και Γαλλική, αμφότερα εξίσου αυθεντικά, σε ένα αντίγραφο το οποίο θα παραμείνει κατατεθειμένο στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάζει επικυρωμένα αντίγραφα σε κάθε Κράτος που υπογράφει και προσχωρεί στη Σύμβαση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι βάσεις της δικαιοδοσίας που αναφέρονται στην παράγραφο 3, υποπαράγραφο (α) του Άρθρου 20, στην παράγραφο 2 του Άρθρου 24 και στην παράγραφο 3, υποπαράγραφος (β) του Άρθρου 25 είναι οι ακόλουθες:

(α) η ύπαρξη στο έδαφος του Κράτους του forum περιουσίας που ανήκει στον εναγόμενο ή η κατάσχεση από τον ενάγοντα περιουσίας που βρίσκεται εκεί, εκτός αν:

- η αγωγή εγείρεται για διεκδίκηση δικαιωμάτων κυριότητας ή κατοχής επί της περιουσίας αυτής ή πηγάζει από άλλο ζήτημα σχετικό με την περιουσία αυτή, ή
- η περιουσία εξασφαλίζει την οφειλή που αποτελεί το αντικείμενο της αγωγής·

(β) η ιθαγένεια του ενάγοντος·

(γ) η κατοικία, η συνήθης ή προσωρινή διαμονή του ενάγοντος στο έδαφος του Κράτους του forum, εκτός αν η άσκηση δικαιοδοσίας στη βάση αυτή επιτρέπεται με τη μορφή εξαιρέσης που γίνεται λόγω του ειδικού αντικείμενου μίας κατηγορίας συμβάσεων·

(δ) το γεγονός ότι ο εναγόμενος άσκησε επιχειρηματική δραστηριότητα στο έδαφος του Κράτους του forum, εκτός αν η αγωγή πηγάζει από τη δραστηριότητα αυτή,

(ε) μονομερής καθορισμός του forum από τον ενάγοντα, ειδικότερα σε τιμολόγιο.

Νομικό πρόσωπο θεωρείται ότι έχει την κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του εκεί όπου έχει την πραγματική ή καταστατική έδρα του ή τον κύριο τόπο των εργασιών του.

ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΕΡΟΔΙΚΙΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

Τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο,

Λαμβάνοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Ετεροδικία των Κρατών - εφεξής καλούμενη «Σύμβαση» - και ειδικότερα τα Άρθρα 21 και 34 αυτής,

Επιθυμώντας να αναπτύξουν το έργο της εναρμόνισης στον τομέα που καλύπτει η Σύμβαση με την προσθήκη διατάξεων που αφορούν μία ευρωπαϊκή διαδικασία για την επίλυση διαφορών,

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

ΜΕΡΟΣ I
ΑΡΘΡΟ 1

1. Όταν έχει εκδοθεί απόφαση εναντίον Κράτους Μέλους στη Σύμβαση και το εν λόγω Κράτος δεν την εκτελεί, το μέρος που επικαλείται την απόφαση δικαιούται να ζητήσει να καθορισθεί αν η εκτέλεση της απόφασης πρέπει να γίνει σύμφωνα με το Άρθρο 20 ή το Άρθρο 25 της Σύμβασης, προσφεύγοντας ενώπιον είτε:

(α) του αρμόδιου δικαστηρίου του εν λόγω Κράτους σε εφαρμογή του Άρθρου 21 της Σύμβασης, ή

(β) του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που συγκροτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους III του παρόντος Πρωτοκόλλου, υπό τον όρο ότι το εν λόγω Κράτος είναι μέρος στο παρόν Πρωτόκολλο και δεν έχει κάνει τη δήλωση που αναφέρεται στο Μέρος IV αυτού.

Η επιλογή μεταξύ των ανωτέρω δύο δυνατοτήτων είναι οριστική.

2. Αν το Κράτος προτίθεται να εγείρει διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου του σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του Άρθρου 21 της Σύμβασης, οφείλει να γνωστοποιήσει την πρόθεση αυτή στο μέρος υπέρ του οποίου έχει εκδοθεί η απόφαση. Το Κράτος μπορεί κατόπιν να εγείρει τέτοια διαδικασία μόνο αν ο διάδικος δεν έχει προσφύγει εντός τριών μηνών από τη λήψη της

γνωστοποίησης, ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Μόλις παρέλθει η ανωτέρω χρονική περίοδος, το μέρος υπέρ του οποίου εκδόθηκε η απόφαση δεν μπορεί πλέον να προσφύγει ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

3. Με την επιφύλαξη της συνδρομής των προϋποθέσεων για την εφαρμογή των Άρθρων 20 και 25 της Σύμβασης, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δεν μπορεί να επανεξετάσει την ουσία της απόφασης.

ΜΕΡΟΣ II ΑΡΘΡΟ 2

1. Κάθε διαφορά που ενδέχεται να προκύψει μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών - Μερών στο παρόν Πρωτόκολλο σχετικά με την ερμηνεία ή εφαρμογή της Σύμβασης υποβάλλεται, με αίτηση ενός από τα μέρη στη διαφορά ή με ειδική συμφωνία, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο που συγκροτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους III του παρόντος Πρωτοκόλλου. Τα Κράτη που μετέχουν στο παρόν Πρωτόκολλο αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην υποβάλλουν αυτή τη διαφορά σε άλλο τρόπο επίλυσης.

2. Αν η διαφορά αφορά ζήτημα που προέκυψε σε διαδικασία που εισήχθη ενώπιον δικαστηρίου ενός Κράτους Μέρους στη Σύμβαση κατά άλλου Κράτους Μέρους στη Σύμβαση, ή ζήτημα που προέκυψε σε διαδικασία που εισήχθη ενώπιον δικαστηρίου ενός Κράτους Μέρους στη Σύμβαση σύμφωνα με το Άρθρο 21 της Σύμβασης, δεν μπορεί να παραπεμφθεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο μέχρις ότου το δικαστήριο εκδώσει οριστική απόφαση επί της διαδικασίας αυτής.

3. Δεν μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου προσφυγή η οποία σχετίζεται με διαφορά που αφορά απόφαση με την οποία έχει ήδη αποφανθεί ή του έχει ζητηθεί να αποφανθεί δυνάμει του Μέρους I του παρόντος Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ 3

Καμία διάταξη του παρόντος Πρωτοκόλλου δεν ερμηνεύεται ότι εμποδίζει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να αποφανθεί επί οποιασδήποτε διαφοράς που προέκυψε μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών στη Σύμβαση και αφορά την ερμηνεία ή εφαρμογή αυτής και η οποία υπεβλήθη σε αυτό με ειδική συμφωνία, ακόμα κι αν τα Κράτη αυτά, ή οποιοδήποτε από αυτά, δεν μετέχουν στο παρόν Πρωτόκολλο.

ΜΕΡΟΣ III ΑΡΘΡΟ 4

1. Συνιστάται Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για ζητήματα Ετεροδικίας των Κρατών για να αποφαινεται επί υποθέσεων που εισάγονται ενώπιον αυτού σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους I και II του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποτελείται από τα μέλη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και, σε σχέση με κάθε Κράτος μη Μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης το οποίο προσχώρησε στο παρόν Πρωτόκολλο, από πρόσωπο που διαθέτει τα προσόντα που απαιτούνται για τα μέλη του Δικαστηρίου αυτού, που ορίζεται με τη συμφωνία της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, από την κυβέρνηση του Κράτους αυτού για χρονική περίοδο εννέα ετών.

3. Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου είναι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΑΡΘΡΟ 5

1. Όταν υποβάλλεται προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους I του παρόντος Πρωτοκόλλου, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο συγκροτείται σε Τμήμα που αποτελείται από επτά μέλη. Μετέχουν *ex officio* ως μέλη του Τμήματος το μέλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου το οποίο είναι υπήκοος του Κράτους εις βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση και το μέλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου το οποίο είναι υπήκοος του Κράτους του *forum* ή, αν δεν υπάρχει τέτοιο μέλος στη μία ή στην άλλη περίπτωση, πρόσωπο που διορίζεται από την κυβέρνηση του ενδιαφερόμενου Κράτους για να μετέχει με την ιδιότητα του μέλους του Τμήματος. Τα ονόματα των άλλων πέντε μελών θα επιλέγονται με κλήρωση από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου με την παρουσία του Γραμματέα.

2. Όταν υποβάλλεται προσφυγή ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους II του παρόντος Πρωτοκόλλου, το Τμήμα συγκροτείται κατά τον τρόπο που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο. Εν τούτοις, μετέχουν *ex officio* ως μέλη του Τμήματος τα μέλη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου τα οποία είναι υπήκοοι των Κρατών μερών στη διαφορά ή, αν δεν υπάρχει τέτοιο μέλος, πρόσωπο που διορίζεται από την κυβέρνηση του ενδιαφερόμενου Κράτους για να μετέχει με την ιδιότητα του μέλους του Τμήματος.

3. Όταν μια υπόθεση που εκκρεμεί ενώπιον του Τμήματος εγείρει σοβαρό ζήτημα που αφορά την ερμηνεία της Σύμβασης ή του παρόντος Πρωτοκόλλου, το Τμήμα μπορεί οποτεδήποτε να παραιτηθεί από τη δικαιοδοσία υπέρ του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου που συνέρχεται σε ολομέλεια. Η παραίτηση από τη δικαιοδοσία είναι υποχρεωτική, όταν η λύση αυτού του ζητήματος ενδέχεται να έχει αποτέλεσμα ασυμβίβαστο με απόφαση που εκδόθηκε προηγουμένως από το Τμήμα ή το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο που συνεδρίασε σε ολομέλεια. Η παραίτηση από τη δικαιοδοσία είναι οριστική. Δεν απαιτείται αιτιολογία για την απόφαση παραίτησης από τη δικαιοδοσία.

ΑΡΘΡΟ 6

1. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αποφαινεται για οποιεσδήποτε διαφορές σχετικά με τη δικαιοδοσία του.

2. Οι συνεδριάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου είναι δημόσιες, εκτός αν το Δικαστήριο αποφασίσει διαφορετικά σε εξαιρετικές περιπτώσεις.

3. Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, που λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών, δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση. Η απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου είναι αιτιολογημένη. Αν η απόφαση δεν αντιπροσωπεύει στο σύνολό της ή εν μέρει την ομόφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, οποιοδήποτε μέλος δικαιούται να εκφέρει χωριστή γνώμη.

4. Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου είναι οριστικές και υποχρεωτικές για τα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 7

1. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καταρτίζει τους κανόνες του και καθορίζει τη διαδικασία του.

2. Η Γραμματεία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου παρέχεται από τον Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΑΡΘΡΟ 8

1. Τα έξοδα λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου βαρύνουν το Συμβούλιο της Ευρώπης. Κράτη μη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν προσχωρήσει στο παρόν Πρωτόκολλο συνεισφέρουν σε αυτά με τον τρόπο που θα αποφασιστεί από την Επιτροπή Υπουργών μετά από συμφωνία με τα εν λόγω Κράτη.

2. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για κάθε ημέρα υπηρεσίας τους εισπράττουν αποζημίωση που θα καθορίζεται από την Επιτροπή Υπουργών.

ΜΕΡΟΣ IV ΑΡΘΡΟ 9

1. Οποιοδήποτε Κράτος μπορεί, με γνωστοποίηση που απευθύνεται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης κατά την υπογραφή του παρόντος Πρωτοκόλλου ή την κατάθεση του οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησής του σε αυτό, να δηλώσει ότι θα δεσμεύεται μόνο από τα Μέρη II-V του παρόντος Πρωτοκόλλου.

2. Η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε.

ΜΕΡΟΣ V ΑΡΘΡΟ 10

1. Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό για υπογραφή από τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπέγραψαν τη Σύμβαση. Υπόκειται σε επικύρωση ή αποδοχή. Τα όργανα επικύρωσης ή αποδοχής κατατίθενται στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Το παρόν Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία της κατάθεσης του πέμπτου οργάνου επικύρωσης ή αποδοχής.

3. Σε σχέση με υπογράφων Κράτος που επικυρώνει ή αποδέχεται μεταγενέστερα, το Πρωτόκολλο τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία κατάθεσης του οργάνου επικύρωσης ή αποδοχής του.

4. Κράτος Μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να επικυρώσει ή να αποδεχθεί το παρόν Πρωτόκολλο χωρίς να έχει επικυρώσει ή αποδεχθεί τη Σύμβαση.

ΑΡΘΡΟ 11

1. Κράτος που προσχώρησε στη Σύμβαση μπορεί να προσχωρήσει στο παρόν Πρωτόκολλο μόλις το Πρωτόκολλο τεθεί σε ισχύ.

2. Η προσχώρηση αυτή πραγματοποιείται με την κατάθεση στο Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης οργάνου προσχώρησης που τίθεται σε ισχύ τρεις μήνες μετά την ημερομηνία κατάθεσης.

ΑΡΘΡΟ 12

Δεν επιτρέπεται καμία επιφύλαξη στο παρόν Πρωτόκολλο.

ΑΡΘΡΟ 13

1. Οποιοδήποτε Συμβαλλόμενο Κράτος μπορεί, στο

βαθμό που το αφορά, να καταγγείλει το παρόν Πρωτόκολλο με γνωστοποίηση που απευθύνεται προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

2. Η καταγγελία αυτή τίθεται σε ισχύ έξι μήνες μετά την ημερομηνία λήψης από το Γενικό Γραμματέα της γνωστοποίησης αυτής. Το Πρωτόκολλο θα εξακολουθεί ωστόσο να εφαρμόζεται σε διαδικασίες που εισήχθησαν σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου πριν την ημερομηνία κατά την οποία η καταγγελία τίθεται σε ισχύ.

3. Η καταγγελία της Σύμβασης επιφέρει αυτόματα την καταγγελία του παρόντος Πρωτοκόλλου.

ΑΡΘΡΟ 14

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης κοινοποιεί στα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου και σε κάθε Κράτος που προσχώρησε στη Σύμβαση:

(α) κάθε υπογραφή του παρόντος Πρωτοκόλλου,

(β) κάθε κατάθεση οργάνου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης,

(γ) κάθε ημερομηνία θέσης σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου σύμφωνα με τα Άρθρα 10 και 11 του παρόντος,

(δ) κάθε γνωστοποίηση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους IV και κάθε ανάκληση της εν λόγω γνωστοποίησης,

(ε) κάθε γνωστοποίηση που ελήφθη σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 13 και την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της καταγγελίας αυτής.

Σε πίστωση των ανωτέρω οι υπογράφωντες, δεόντως εξουσιοδοτημένοι, υπέγραψαν το παρόν Πρωτόκολλο.

Έγινε στη Βασιλεία, σήμερα 16 Μαΐου 1972, στην Αγγλική και Γαλλική, αμφότερα εξίσου αυθεντικά, σε ένα αντίγραφο το οποίο θα παραμείνει κατατεθειμένο στα αρχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα διαβιβάσει επικυρωμένα αντίγραφα σε κάθε Κράτος που υπογράφει και προσχωρεί στο Πρωτόκολλο.

Άρθρο δεύτερο

Δηλώσεις της Ελλάδας κατά την κατάθεση του οργάνου επικύρωσης της Σύμβασης

1) Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 21 της Σύμβασης το κατά την παράγραφο 1 του ιδίου άρθρου αρμόδιο δικαστήριο είναι για την Ελλάδα σε πρώτο βαθμό το Μονομελές Πρωτοδικείο και σε δεύτερο βαθμό το Εφετείο.

2) Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 24 τα ελληνικά δικαστήρια θα δικαιούνται να δικάζουν υποθέσεις εναντίον άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους - Μέλους που δεν επιτίπτον στα άρθρα 1 έως 13 της Σύμβασης, στο βαθμό που δικαιούνται να δικάζουν υποθέσεις εναντίον μη συμβαλλομένων στην παρούσα Σύμβαση Κρατών.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Σύμβασης και του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου που κυρώνονται από την πλήρωση των προϋποθέσεων των άρθρων.

θρων 36 παράγραφος 3 και 10 παράγραφος 3 αυτών, αντίστοιχα.

Αριθμ. 27 /3 / 2002

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2002

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γ. Παπανδρέου

Ν. Χριστοδουλάκης

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Φ. Πετσάλνικος

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ετεροδικία των Κρατών και του Πρόσθετου αυτής Πρωτοκόλλου»

Από τις διατάξεις του προτεινόμενου νομοσχεδίου προκαλείται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού ενδεχόμενη δαπάνη από:

i) Την καταβολή δικαστικών δαπανών ή άλλων εξόδων, καθώς και μεταφραστικών εξόδων, στην περίπτωση που η Ελλάδα προσφεύγει κατά άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, ενώπιον δικαστηρίου του Κράτους αυτού (άρθρο 16 παρ. 2 και 17),

ii) Την καταβολή δικαστικών εξόδων σε περίπτωση προσφυγής της χώρας μας ενώπιον: α) του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, στην περίπτωση που προκύψει διαφορά με άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη, ως προς την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Σύμβασης (άρθρο 34 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ. 1 του Πρωτοκόλλου), β) αρμοδίου δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους ή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, στην περίπτωση έκδοσης απόφασης εναντίον άλλου Κράτους Μέρους στη Σύμβαση, το οποίο δεν εκτελεί την απόφαση αυτή (άρθρο 21 παρ. 1 και άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου).

iii) Τυχόν αύξηση της συνεισφοράς της χώρας μας στο Συμβούλιο της Ευρώπης, λόγω κάλυψης των εξόδων λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (αποζημίωση μελών κ.λπ.) από το Συμβούλιο (άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου).

Η ανωτέρω δαπάνη θα καλύπτεται από τις πιστώσεις του προϋπολογισμού των Υπουργείων Εξωτερικών και Δικαιοσύνης.

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2002

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Νικ. Χριστοδουλάκης

Γ. Παπανδρέου

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ετεροδικία των Κρατών και του Πρόσθετου αυτής Πρωτοκόλλου»

Με τις διατάξεις του ανωτέρω νομοσχεδίου προτείνεται η κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Ετεροδικία των Κρατών και του Πρόσθετου αυτής Πρωτοκόλλου, που έχουν υπογραφεί στη Βασιλεία στις 16 Μαΐου 1972. Ειδικότερα:

Α. Με το άρθρο πρώτο του νομοσχεδίου, κυρώνονται και έχουν την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η ανωτέρω Συμφωνία και το Πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής, με τις διατάξεις των οποίων προβλέπονται μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα:

- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΕΡΟΔΙΚΙΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ.
- ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι.

1.α. Ορίζεται ότι ένα Συμβαλλόμενο Κράτος που εισάγει ή παρεμβαίνει σε διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους υπάγεται, για τους σκοπούς της δίκης, στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Κράτους αυτού. Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζονται όταν Συμβαλλόμενο Κράτος ισχυρίζεται, σε διαδικασία που εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους στην οποία δεν είναι διάδικος, ότι: i) έχει δικαίωμα ή συμφέρον επί του επίδικου αγαθού και ii) θα επηρεαστεί η ετεροδικία στην περίπτωση που η αγωγή είχε εγερθεί κατ' αυτού.

β. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη δε μπορούν να επικαλούνται εξαίρεση από τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων άλλων Συμβαλλόμενων Κρατών (ετεροδικία) σε συγκεκριμένες περιπτώσεις άσκησης ανταγωγής.

γ. Συμβαλλόμενο Κράτος που ασκεί ανταγωγή ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους υπάγεται στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Κράτους αυτού όχι μόνο ως προς την ανταγωγή, αλλά και για την κύρια αγωγή (άρθρα 1 και 13).

2. Προσδιορίζονται συγκεκριμένα οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δε δικαιούται να ζητήσει εξαίρεση από τη δικαιοδοσία δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους (ετεροδικία) και εισάγονται ορισμένες αποκλίσεις από τις ρυθμίσεις αυτές. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται ότι ένα Συμβαλλόμενο Κράτος δε μπορεί να προβάλλει ετεροδικία στην περίπτωση που η δικαιοδοσία αφορά σε αποκατάσταση προσωπικής βλάβης ή υλικής ζημίας, εφόσον τα πραγματικά περιστατικά, που προκάλεσαν τη βλάβη ή τη ζημία, έλαβαν χώρα στο έδαφος του Κράτους του forum και αυτός που προκάλεσε τη βλάβη ή τη ζημία βρίσκονταν στο έδαφος αυτό, όταν έλαβαν χώρα τα εν λόγω γεγονότα (άρθρα 2-12).

3. Ορίζεται ότι η εν λόγω Σύμβαση δεν εμποδίζει δικα-

στήριο ενός Συμβαλλόμενου Κράτους να διαχειριστεί, να εποπτεύσει ή να μεριμνήσει για τη διαχείριση περιουσίας, εξαιτίας αποκλειστικά και μόνο του γεγονότος ότι, άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος έχει δικαίωμα ή συμφέρον επί της περιουσίας αυτής (άρθρο 14).

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ II.

1. Προσδιορίζονται οι κανόνες που διέπουν τις διαδικασίες που ακολουθούνται κατά ενός Συμβαλλόμενου Κράτους ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους (άρθρο 16).

2.α. Ορίζεται ότι δεν επιτρέπεται να απαιτηθεί από Συμβαλλόμενο Κράτος η παροχή εγγύησης ή κατάθεσης, που δεν προβλέπεται για υπήκοο ή κάτοικο του Κράτους του forum, ως εγγύηση για την πληρωμή δικαστικών δαπανών ή άλλων εξόδων.

β. Επιβάλλεται η υποχρέωση στο Κράτος που είναι ενάγων στα δικαστήρια άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, να καταβάλλει τις οποιεσδήποτε δικαστικές δαπάνες ή άλλα έξοδα που μπορεί να το βαρύνουν (άρθρο 17).

3. Προβλέπεται ότι Συμβαλλόμενο Κράτος που μετέχει σε διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, δεν επιτρέπεται να υποβληθεί σε οποιοδήποτε μέτρο εξαναγκασμού ή ποινή, επειδή παρέλειψε ή αρνήθηκε να αποκαλύψει έγγραφα ή αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την υπόθεση (άρθρο 18).

4. Παρέχεται η δυνατότητα στα δικαστήρια των Συμβαλλόμενων Κρατών, ενώπιον των οποίων έχει εισαχθεί διαδικασία, μέρος της οποίας είναι Συμβαλλόμενο Κράτος, να μην εκδικάζει ή να αναβάλλει την εκδίκαση της σχετικής υπόθεσης, εφόσον συντρέχουν συγκεκριμένες προϋποθέσεις (άρθρο 19).

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ III.

1. Προσδιορίζονται συγκεκριμένα οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα συμβαλλόμενο Κράτος κηρύσσει εκτελεστή απόφαση που εκδόθηκε σε βάρος του, από δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, καθώς και εκείνες για τις οποίες δεν υφίσταται τέτοια υποχρέωση (άρθρο 20).

2.α. Παρέχεται το δικαίωμα στο μέρος που επικαλείται απόφαση, η οποία έχει εκδοθεί σε βάρος Συμβαλλόμενου Κράτους και δεν κηρύσσεται εκτελεστή από το Κράτος αυτό, να ζητήσει από το αρμόδιο δικαστήριο του εν λόγω Κράτους να αποφανθεί, κατά την οριζόμενη διαδικασία, για το αν θα πρέπει να κηρυχθεί εκτελεστή η συγκεκριμένη απόφαση. Στην περίπτωση αυτή το δικαστήριο δε μπορεί να εξετάσει την ουσία της υπόθεσης, πέραν του σημείου εκείνου που είναι απαραίτητο για την εφαρμογή του άρθρου 20 της Σύμβασης.

β. Προβλέπεται ότι τα Συμβαλλόμενα Κράτη, κατά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης, ορίζουν το / τα αρμόδια για τα θέματα της προαναφερόμενης περίπτωσης δικαστήρια, ενημερώνοντας σχετικά το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης. Για τη χώρα μας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του νομοσχεδίου, ορίζονται ως αρμόδια δικαστήρια το Μονομελές Πρωτοδικείο σε πρώτο βαθμό και το Εφετείο σε δεύτερο βαθμό (άρθρο 21 της Σύμβασης και άρθρο δεύτερο του νομοσχεδίου).

3. Προβλέπεται ότι συμβιβασμός, στον οποίο μέρος είναι ένα Συμβαλλόμενο Κράτος και έλαβε χώρα ενώπιον

δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους κατά την πορεία της διαδικασίας, κηρύσσεται εκτελεστός από το πρώτο Κράτος (άρθρο 22).

4. Ορίζεται ότι κανένα προληπτικό ή εκτελεστικό μέτρο κατά της περιουσίας Συμβαλλόμενου Κράτους δε μπορεί να λαμβάνεται στο έδαφος άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, εκτός εάν το Κράτος αυτό έχει συναινέσει ρητά και εγγράφως προς τούτο (άρθρο 23).

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV.

1. Προβλέπεται ότι ανεξάρτητα από τα οριζόμενα στο άρθρο 15 της Σύμβασης, οποιοδήποτε Κράτος μπορεί, κατά την υπογραφή της ή κατά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης σ' αυτήν, να δηλώσει ότι, για τις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις των άρθρων 1-13, τα δικαστήριά του δικαιούνται να δικάζουν υποθέσεις εναντίον άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους μέλους, στο βαθμό που αυτά δικαιούνται να δικάζουν υποθέσεις εναντίον μη συμβαλλόμενων στην υπό κύρωση Σύμβαση Κρατών. Η δήλωση αυτή, η οποία όσον αφορά στη χώρα μας περιλαμβάνεται στο άρθρο δεύτερο του νομοσχεδίου, δε θίγει την εξαίρεση από τη δικαιοδοσία που απολαμβάνουν τα ξένα Κράτη για πράξεις που τελέστηκαν κατά την άσκηση κυριαρχικής εξουσίας.

Πάντως, τα δικαστήρια του Κράτους, που έκανε την ανωτέρω δήλωση, δε δικαιούνται να δικάζουν τέτοιες υποθέσεις εναντίον άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, αν η δικαιοδοσία τους θεμελιώνεται αποκλειστικά σε έναν ή περισσότερους από τους αναφερόμενους στο Παράρτημα λόγους, εκτός εάν το άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος συμμετείχε στη διαδικασία συζήτησης επί της ουσίας της υπόθεσης, χωρίς προηγουμένως να αμφισβητήσει τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου (άρθρο 24).

2. Καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες: i) κάθε Συμβαλλόμενο Κράτος, που κάνει την προαναφερόμενη δήλωση, κηρύσσει ή δεν υποχρεούται να κηρύξει εκτελεστή απόφαση που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, το οποίο έκανε παρεμφερή δήλωση, στις περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις των άρθρων 1-13, ii) το δικαστήριο ενός Συμβαλλόμενου Κράτους θεωρείται ότι έχει δικαιοδοσία, γεγονός που αποτελεί προϋπόθεση για την κήρυξη κατά τα ανωτέρω εκτελεστής απόφασης που εκδόθηκε από δικαστήριο άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους.

3. Επιπροσθέτως, παρέχεται η δυνατότητα για τον καθορισμό, με συμπληρωματική Συμφωνία των Συμβαλλόμενων Κρατών, επιπλέον περιπτώσεων, στις οποίες τα δικαστήριά τους θα θεωρείται ότι έχουν δικαιοδοσία για τον ανωτέρω σκοπό.

4. Αν το Συμβαλλόμενο Κράτος δεν κηρύξει εκτελεστή την απόφαση, μπορεί να γίνει χρήση της διαδικασίας του άρθρου 21 της Σύμβασης (άρθρο 25).

5. Προβλέπεται ότι, ανεξαρτήτως των ρυθμίσεων του άρθρου 23 της Σύμβασης, απόφαση που εκδόθηκε σε βάρος Συμβαλλόμενου Κράτους, σε υπόθεση η οποία αφορά βιομηχανική ή εμπορική δραστηριότητα που ασκείται από το Κράτος με τον ίδιο τρόπο όπως και από ιδιώτη, μπορεί να εκτελεστεί στο Κράτος του forum κατά της περιουσίας του Κράτους, σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η απόφαση, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 26).

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ V.

1.α. Ορίζεται ότι, με τον όρο «Συμβαλλόμενο Κράτος», δε νοείται, για τους σκοπούς της Σύμβασης, νομικό πρόσωπο Συμβαλλόμενου Κράτους, το οποίο διακρίνεται απ' αυτό και μπορεί να ενάγει και να ενάγεται, ακόμη και αν στο εν λόγω νομικό πρόσωπο έχουν ανατεθεί δημόσιες λειτουργίες.

β. Κατά των ανωτέρω νομικών προσώπων μπορεί να εισαχθεί διαδικασία, ενώπιον των δικαστηρίων άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, κατά τον ίδιο τρόπο, όπως και εναντίον ιδιώτη. Παρέχεται ωστόσο η δυνατότητα στα δικαστήρια, να μην επιλαμβάνονται διαδικασιών που σχετίζονται με πράξεις του νομικού προσώπου οι οποίες διενεργήθηκαν κατά την άσκηση κυριαρχικής εξουσίας (άρθρο 27).

2. Προβλέπεται ότι τα συστατικά Κράτη ενός Ομοσπονδιακού Κράτους δεν απολαμβάνουν ετεροδικίας. Το Ομοσπονδιακό Κράτος, μόνο αρμόδιο να προβαίνει στις προβλεπόμενες από τη Σύμβαση δηλώσεις, γνωστοποιήσεις και κοινοποιήσεις, δύναται να δηλώνει με γνωστοποίηση που απευθύνεται προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης ότι τα Κράτη που το συγκροτούν μπορούν να επικαλούνται τις διατάξεις της υπό κύρωση Σύμβασης που εφαρμόζονται στα Συμβαλλόμενα Κράτη και έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις (άρθρο 28).

3. Καθορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται η εν λόγω Σύμβαση. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι στις διαδικασίες που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Σύμβασης περιλαμβάνονται και οι διαδικασίες που αναφέρονται στην κοινωνική ασφάλιση, σε ζημίες ή βλάβες στον πυρηνικό τομέα, καθώς και στους τελωνειακούς δασμούς, φόρους ή πρόστιμα (άρθρα 29-30).

4. Ορίζεται ότι από την εφαρμογή της υπό κύρωση Σύμβασης δε θίγονται ασυλίες ή προνόμια που: i) απολαμβάνει ένα Συμβαλλόμενο Κράτος σχετικά με κάθε είδους πράξεις ή παραλείψεις, που έγιναν από ή σε σχέση με τις ένοπλες δυνάμεις του, όταν αυτές βρίσκονται στο έδαφος άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, ii) αφορούν στην άσκηση των καθηκόντων διπλωματικών αποστολών και προξενικών αρχών, καθώς και των προσώπων που συνδέονται μ' αυτές. Επίσης δε θίγονται υφιστάμενες ή μελλοντικές διεθνείς συμφωνίες σε ειδικούς τομείς, οι οποίοι αφορούν θέματα που ρυθμίζονται από την εν λόγω Σύμβαση (άρθρα 31, 32 και 33).

5. Προβλέπεται ότι οι διαφορές που ενδέχεται να ανακύψουν μεταξύ δύο ή περισσότερων Συμβαλλόμενων Κρατών, από την εφαρμογή ή την ερμηνεία της Σύμβασης, θα υποβάλλονται, πλην των οριζόμενων περιπτώσεων, στο Διεθνές Δικαστήριο με προσφυγή ενός από τα Κράτη ή με ειδική συμφωνία, εκτός εάν έχει συμφωνηθεί διαφορετική μέθοδος ειρηνικής επίλυσης της διαφοράς (άρθρο 34).

6. Η εν λόγω Σύμβαση εφαρμόζεται για δικαστικές διαδικασίες που εισάγονται μετά τη θέση της σε ισχύ, ενώ δεν έχει εφαρμογή σε διαδικασίες που προκύπτουν από αποφάσεις, οι οποίες βασίζονται σε πράξεις, παραλείψεις ή πραγματικά περιστατικά που έλαβαν χώρα πριν από την ημερομηνία, κατά την οποία άνοιξε για υπογραφή η Σύμβαση (άρθρο 35).

- ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI.

1.α. Ρυθμίζονται θέματα που αναφέρονται στην υπο-

γραφή, την επικύρωση και αποδοχή της Σύμβασης, την προσχώρηση σ' αυτήν και την καταγγελία της.

β. Κάθε Κράτος μπορεί, κατά την υπογραφή της Σύμβασης ή κατά την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης - αποδοχής ή προσχώρησης σ' αυτήν, να προσδιορίσει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η Σύμβαση, τα οποία μπορεί και να επεκτείνονται με μεταγενέστερη σχετική δήλωση (άρθρα 36, 37, 38 και 40).

2.α. Ορίζεται ότι δεν επιτρέπεται η διατύπωση καμιάς επιφύλαξης στην υπό κύρωση Σύμβαση.

β. Καθορίζονται τα θέματα για τα οποία ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης οφείλει να ενημερώνει τα Κράτη - Μέλη του Συμβουλίου, καθώς και τα Κράτη που προσχωρούν στη Σύμβαση (άρθρα 39 και 41).

- ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Καθορίζονται οι βάσεις (γεγονότα κ.λπ.) επί των οποίων θεμελιώνεται η δικαιοδοσία των δικαστηρίων για την εφαρμογή των άρθρων 20 παρ. 3α, 24 παρ. 2 και 25 παρ. 3β της Σύμβασης.

- ΠΡΟΣΘΕΤΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΤΕΡΟΔΙΚΙΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ.

- ΜΕΡΟΣ I.

Ρυθμίζεται ειδικότερα το ζήτημα εκτέλεσης δικαστικής απόφασης, που έχει εκδοθεί σε βάρος Κράτους Μέρους της Σύμβασης, στην περίπτωση που το εν λόγω Συμβαλλόμενο Κράτος δεν την εκτελεί (άρθρο 1).

- ΜΕΡΟΣ II.

α. Ορίζεται ότι κάθε διαφορά μεταξύ δύο ή περισσότερων Κρατών Μερών του Πρωτοκόλλου, σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Σύμβασης, υποβάλλεται, με αίτηση ενός από τα ενδιαφερόμενα μέρη ή με ειδική συμφωνία, στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, δεσμευομένων των εν λόγω Κρατών να μην υποβάλλουν τη διαφορά αυτή σε άλλο τρόπο επίλυσης.

β. Προσδιορίζονται τα θέματα, για τα οποία δεν είναι δυνατή η προσφυγή στο ανωτέρω Δικαστήριο για την επίλυση διαφοράς (άρθρα 2 και 3).

- ΜΕΡΟΣ III.

1.α. Συνιστάται Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για ζητήματα ετεροδικίας των Κρατών, το οποίο αποφαινεται για τα θέματα που εισάγονται ενώπιον αυτού, βάσει των προαναφερόμενων ρυθμίσεων, καθώς και για οποιεσδήποτε διαφορές σχετικά με τη δικαιοδοσία του.

β. Καθορίζεται η συγκρότηση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και η σύνθεση των Τμημάτων του και ορίζεται ότι στο Δικαστήριο αυτό προεδρεύει ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

γ. Ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

δ. Ορίζεται ότι τα έξοδα λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου βαρύνουν το Συμβούλιο της Ευρώπης, ενώ η συνεισφορά των Κρατών μη μελών του Συμβουλίου, που όμως έχουν προσχωρήσει στο Πρωτόκολλο, προσδιορίζεται κατά τον τρόπο που αποφασίζεται από την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, μετά

από συμφωνία με τα εν λόγω Κράτη.

ε. Τα μέλη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου εισπράττουν ημερήσια αποζημίωση, που καθορίζεται από την Επιτροπή Υπουργών (άρθρα 4-8).

- ΜΕΡΟΣ IV.

Προβλέπεται ότι κάθε Κράτος, κατά το χρόνο υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής του Πρωτοκόλλου ή προσχώρησης σ' αυτό, μπορεί να δηλώνει ότι θα δεσμεύεται μόνο από τα Μέρη IV-V του Πρωτοκόλλου, με γνωστοποίηση προς το Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία είναι ελευθέρως ανακλητή (άρθρο 9).

- ΜΕΡΟΣ V.

1. Ρυθμίζονται θέματα υπογραφής, επικύρωσης, αποδοχής ή προσχώρησης στο Πρωτόκολλο και καταγγελίας αυτού και ορίζεται ότι τα Κράτη Μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης δε μπορούν να το επικυρώσουν ή να το αποδεχθούν χωρίς να έχουν προηγουμένως επικυρώσει ή αποδεχθεί τη Σύμβαση.

2. Ορίζεται ότι δεν επιτρέπεται η διατύπωση επιφυλάξεων στο υπό κύρωση Πρωτόκολλο.

3. Προσδιορίζονται τα θέματα που πρέπει να κοινοποιεί ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης στα Κράτη Μέλη του οργανισμού (άρθρα 10-14).

Β. Με τις διατάξεις του άρθρου τρίτου του νομοσχεδίου, σε συνδυασμό με τα άρθρα 36 της Σύμβασης και 10 παρ. 3 του Πρωτοκόλλου ορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος του υπό ψήφιση νόμου, της Σύμβασης και του Πρωτοκόλλου που κυρώνονται μ' αυτόν.

Γ. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλούνται επί του κρατικού προϋπολογισμού τα ακόλουθα οικονομικά αποτελέσματα:

1. Ενδεχόμενη δαπάνη από: i) Την καταβολή δικαστικών δαπανών ή άλλων εξόδων, καθώς και μεταφραστικών εξόδων, στην περίπτωση που η Ελλάδα προσφεύγει κατά άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, ενώπιον δικαστηρίου του Κράτους αυτού (άρθρα 16 παρ. 2 και 17),

ii) Την καταβολή δικαστικών εξόδων σε περίπτωση προσφυγής της χώρας μας ενώπιον: α) του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, στην περίπτωση που προκύψει διαφορά με άλλα Συμβαλλόμενα Κράτη, ως προς την ερμηνεία ή την εφαρμογή της Σύμβασης (άρθρο 34 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 2 παρ. 1 του Πρωτοκόλλου), β) αρμόδιου δικαστηρίου άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους ή του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, στην περίπτωση έκδοσης απόφασης εναντίον άλλου Κράτους Μέρους στη Σύμβαση, το οποίο δεν εκτελεί την απόφαση αυτή (άρθρο 21 παρ. 1 και άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου).

iii) Τυχόν αύξηση της συνεισφοράς της χώρας μας στο Συμβούλιο της Ευρώπης, λόγω κάλυψης των εξόδων λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (αποζημίωση μελών κ.λπ.) από το Συμβούλιο (άρθρο 8 του Πρωτοκόλλου).

2. Ενδεχόμενη αποτροπή απώλειας δημόσιας περιουσίας, λόγω της μη δυνατότητας λήψης εκτελεστικού ή προληπτικού μέτρου κατά της περιουσίας του Δημοσίου στο έδαφος άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, πλην της

περίπτωσης του άρθρου 26, που είναι δυνατό να οδηγήσει αντίθετα σε μείωση της δημόσιας περιουσίας (εκτέλεση στο Κράτος του forum απόφασης, που εκδόθηκε σε βάρος της Ελλάδας, επί διαδικασίας που αφορά βιομηχανική ή εμπορική δραστηριότητα, η οποία ασκείται από τη χώρα μας, όπως και από ιδιώτη) (άρθρο 23).

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2002

Ο Γενικός Διευθυντής

Δημήτριος Σκούφης